

Keusoten työkykytiimin vaikuttavuuden arviointi

Loppuraportti 14.6.2022

HYVINKÄÄ | JÄRVENPÄÄ | MÄNTSÄLÄ | NURMIJÄRVI | PORNAINEN | TUUSULA

keusote.fi

Sisällysluettelo

- 1 Yhteenveto
- 2 Selvityksen taustalla olevat ilmiöt sekä työkykytiimin vaikuttavuuden arviointikehys
- 3 Skenaariolaskelmat työkykytiimin toiminnan vaikuttavuudesta työllistämisessä
- 4 Mekanismit ja johtopäätökset vaikuttavuuspotentiaalin ulosmittaamiseksi

Sisällysluettelo

- 1 **Yhteenveto**
- 2 Selvityksen taustalla olevat ilmiöt sekä työkykytiimin vaikuttavuuden arviointikehys
- 3 Skenaariolaskelmat työkykytiimin toiminnan vaikuttavuudesta työllistämisessä
- 4 Mekanismit ja johtopäätökset vaikuttavuuspotentiaalin ulosmittaamiseksi

Johdon yhteenveto

Tausta ja tavoitteet

- Keusoten työkykyhankkeen työkykytiimin toiminnan on tarkoituksena siirtyä Keski-Uudenmaan hyvinvointialueen toiminnaksi vuoden 2023 alusta hyvinvointialueen aloittaessa toimintansa. Keusoten tavoitteena oli ymmärtää ensimmäisen vajaan vuoden toiminnan perusteella, kuinka vaikuttavasta toiminnasta on kyse, ja miettiä työkykytiimin toiminnan järjestämisen ja toteutuksen vaihtoehtoja jatkossa
- Selvityksen toteutti Keski-Uudenmaan sote-kuntayhtymän toimeksiannosta Nordic Healthcare Group keväällä 2022
- Tämä materiaali on loppuraportin tiivistelmä

Selvityksen keskeiset havainnot ja johtopäätökset

- Työkykytiimi toimii Keski-Uudellamaalla osana työllisyyspalveluiden monipuolista verkostoa. Vaikuttavuus ja tieto siitä rakentuu työkykytiimin toiminnassa useiden toisiin linkittyvien mekanismien kautta, ja näiden mekanismien ymmärtäminen on avainasemassa vaikutusten ulosmittaamisessa
- **Työkykytiimin vaikuttavuutta voidaan tulevaisuudessa arvioida arviointiviitekehyksellä**, jossa on neljä elementtiä: suoria tuloksia sekä vaikutuksia asiakkaan työkykyyn eri aikaväleillä. **Kuitenkin, ilman pitkäaikaista rekisteritutkimusta viitekehysten käyttö on haastavaa nyt saatavilla olevan tiedon perusteella** – siksi tässä loppuraportissa vaikuttavuutta arvioidaan herkkyyksianalyysinä skenaarioiden avulla
- **Työllistymisvaikutuksiin näyttäisi eniten vaikuttavan tiimin oma ”tuottavuus”**, muiden vaihtelutekijöiden olleen työttömyyden eri kehityssuunnat, työttömistä tiimin asiakkaiksi ohjautuvien osuus ja tiimin resursointi. Laskelmien pohjana oli kaksi työttömyysskenaariota, 12% työttömyys sekä 8% työttömyys – skenaarioissa työttömyys 8t–12t henkilöä vuonna 2027 joista pitkäaikaistyöttömiä 3–5 tuhatta
- Työkykytiimin toiminnan kehittämiseksi nousi työpajasta useita konkreettisia kehityskohtia, kuten **moniammatillisen työtavan jatkokehitys, asiakkuuden prosessin määrittäminen yleisesti, asiakkaan suoran ohjautumisen edellytysten vahvistaminen** ja niin edelleen

Keskeiset johtopäätökset ja suositukset

- Tässä raportissa esitettyjen laskelmien ja oletusten perusteella **työllistymisvaikutuksien lisäämiseksi työkykytiimin toiminta on vaikuttavaa lähitulevaisuudessa, jos sen asiakkaita työllistyy vuonna 2027 yli 15 vuodessa tiimin resursoinnin kasvaessa 3 henkilötyövuodella.** Toiminta on vaikuttavuuden näkökulmasta erityisen vaikuttavaa jos ~20 asiakasta työllistyy vuoden aikana vuonna 2027. Laskelmat ovat kuitenkin hyvin herkkiä käytetyille oletuksille: pienemmällä lisäresursoinnilla tavoite voi olla matalampi kuin ylläesitetty, suuremmalla lisäresursoinnilla taas suurempi
- **Työkykyhankkeen tulokset ilmenevät todellisuudessa viiveellä suhteessa toimintaan ja toimenpiteisiin,** joita on jo tehty, tehdään nyt tai tehdään lähitulevaisuudessa. Tämän vuoksi tässä selvityksessä **esitetyt laskelmat perustuvat nimenomaisesti oletuksiin**
- Tuloksien viive johtuu myös siitä, että työllisyyspalvelujen kokonaisuus ja pitkäaikaistyöttömyys ilmiönä on kompleksinen ja sisältää paljon eri toimijoiden ja ilmiöiden välisiä keskinäisriippuvuuksia. Tämän vuoksi **työkykytiimin toimintaa tulee johtaa tavoitteellisesti ja määrätietoisesti**
- Työkykytiimin toiminnan erityispiirteitä ovat **pitkäaikaisen työttömyyden hoito, palvelun vapaaehtoisuus ja moniammatillisuus,** ja työkykytiimin toiminnan erityispiirteiden ansiosta **on havaittu positiivisia vaikutuksia niin asiakkaiden, verkoston kuin yhteiskunnan näkökulmasta.** Keskeinen kysymys on, miten ”rauhassa ja asiakaslähtöisesti” tehdyn työn vaikuttavuus voidaan osoittaa nimenomaan kustannusvaikuttavuuden näkökulmasta
- Työkykytiimin kaltainen toiminta on luonteeltaan työllisyysneuvonnan palveluiden ja sote-palveluiden yhdistelmästä koostuvaa työkyvyn tuen palvelua, **jota kehitetään tai tarjotaan jo monilla useilla alueilla Suomessa, toiminnan siirtyessä osaksi hyvinvointialueiden organisaatiota.** Jotta työllisyysvaikutuksia saadaan ulosmitattua, tulee keskeisten mittarien valinnan ja seurannan oltavaa jatkuvaa sekä holistista
- Työkykytiimin toimintakonseptin kuvaus sekä kuvaus toimintamalleista ovat elintärkeitä kokonaisuuden hahmottamiseksi niin poliittisille päätöksentekijöille, asiakkaille kuin ammattilaisillekin – tämä on perusedellytys sille, että toimintaa voidaan johtaa tavoitteellisesti ja määrätietoisesti
- Työkykytiimin **toiminta on työkykyä arvioivaa ja tukevaa, on se vahvasti sote-palvelujen vastuualueelle kuuluvaa: verkosto ja sen vaikutukset ovat hyvin laajat.** Tämän vuoksi **toiminta vaatii parhaimpaan onnistumiseen poikkeuksellisen paljon suunnittelua**

Selvityksen taustat, tavoitteet ja projektin vaiheet kuvattuina lopputuotoksineen

Tausta ja tavoitteet

- Keski-Uudenmaan työkykyhanke edistää osatyökykyisten ja pitkäaikaistyöttömien työ- ja toimintakykyä, työllistymisen edellytyksiä ja osallisuutta kehittämällä heidän tarpeisiinsa vastaavaa monialaista palvelukokonaisuutta, vahvistamalla ammattilaisten osaamista ja tuottamalla tietoa kehittämisen tueksi. Osana työkykyhanketta perustettiin Keski-Uudenmaan työkykytiimi, joka aloitti toimintansa keväällä 2021
- Työkykytiimin toiminnan on tarkoituksena siirtyä Keski-Uudenmaan hyvinvointialueen toiminnaksi vuoden 2023 alusta hyvinvointialueen aloittaessa toimintansa
- **Keusoten tavoitteena oli ymmärtää ensimmäisen vajaan vuoden toiminnan perusteella, kuinka vaikuttavasta toiminnasta on kyse, ja miettiä työkykytiimin toiminnan järjestämisen ja toteutuksen vaihtoehtoja jatkossa**

KEUSOTE
Keski-Uudenmaan sote

Projektin vaihe	Vaiheiden kuvaukset ja lopputuotokset
A. Arviointiviitekehityksen määrittäminen	<ul style="list-style-type: none">• Määritetään arviointiviitekehys, jossa määritetään työkykypalvelujen vaikuttavuuden arviointiin vaikuttavat näkökulmat ja tekijät. Viitekehityksessä huomioidaan kustannusvaikuttavuuden ja yksilötason vaikuttavuuden lisäksi muu toiminnan vaikuttavuus siltä osin kuin sitä on mahdollista arvioida.• Lopputuotoksena syntyy arviointiviitekehys, jota voidaan soveltaa työkykytiimin toiminnan vaikuttavuuden arviointiin myös tulevaisuudessa. Arviointiviitekehystä voidaan tarvittaessa soveltaa myös muiden läpileikkaavien toimintojen arviointiin.
B. Laskennallinen kustannusvaikuttavuus-analyysi	<ul style="list-style-type: none">• Toteutetaan laskennallinen kustannusvaikuttavuusanalyysi Keusoten työkykypalvelujen toiminnan kustannusvaikuttavuudesta vaiheessa A laadittua arviointiviitekehystä hyödyntäen• Lopputuotoksena syntyy ymmärrys siitä, millaisiin asiakkaisiin Keusoten työkykytiimin palveluilla on suurin (positiivinen) vaikuttavuus
C. Kustannusvaikuttavuutta parantavien mekanismien kuvaus	<ul style="list-style-type: none">• Laaditaan kuvaus mekanismeista, jolla kustannusvaikuttavuus realisoituu Keusoten työkykytiimin toiminnassa. Kuvaus sisältää arvion työkykytiimin toiminnan nettovaikuttavuudesta eli kustannusvaikuttavuuden suhteesta mahdollisiin tarvittaviin panostuksiin.• Lopputuotoksena syntyy kuvaus mekanismeista, miten työkykytiimin palveluiden kustannusvaikuttavuus saadaan ulosmitattua tehokkaasti ja onko ehdotus kustannusvaikuttava.

Selvityksen aikataulu

▲ Työkokous ▲ Haastattelu ▲ Työpaja

A

Arviointiviitekehyksen määrittely

B

Laskennallisen kustannusvaikuttavuusanalyysin laatiminen

C

Kustannusvaikuttavuuden realisoinnin mekanismien kuvaukset

Aloituskokous (1h) 1.2.

- Projektin tavoitteiden ja toteutussuunnitelman kertaus
- Alustava ehdotus projektin aikataulusta
- Keskeiset projektin aloitukseen liittyvät kysymykset

Työpaja (3h)

- Arviointiviitekehyksen laskelmien validointi
- Syötteiden kerääminen kustannusvaikuttavuusmekanismien kuvausta varten

Lopetuskokous (1h)

- Projektin loppuraportin luonnoksen esittely
- Projektin loppuunsaattamiseen liittyvistä asioista sopiminen

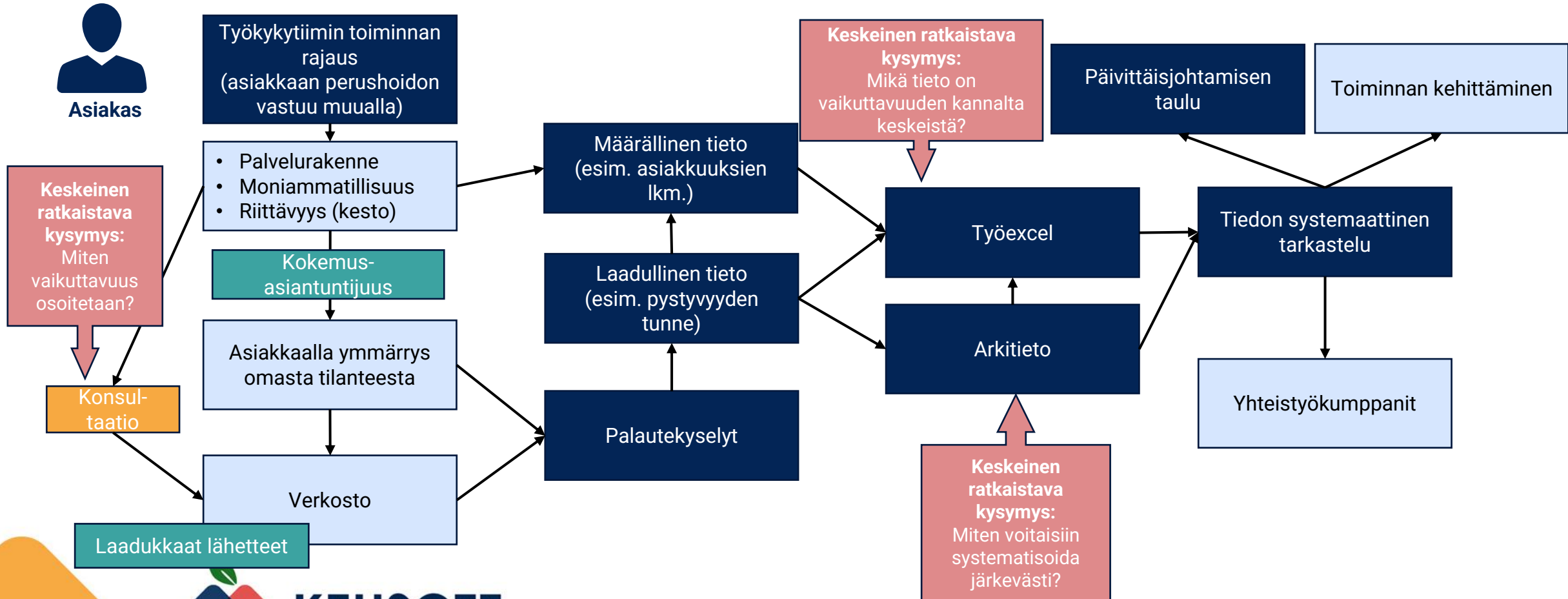

KEUSOTE
Keski-Uudenmaan sote

Vaikuttavuus ja tieto siitä rakentuu työkykytiimin toiminnassa monenlaisten vaiheiden kautta – jo nyt tunnistettu ensimmäisiä keskeisiä kysymyksiä

Haastattelujen perusteella koottu ymmärrys työkykytiimin toiminnan vaikuttavuusketjusta

Vaikuttavuuden rakentuminen Keusoten työkykytiimin toiminnassa haastatteluiden perusteella

KEUSOTE

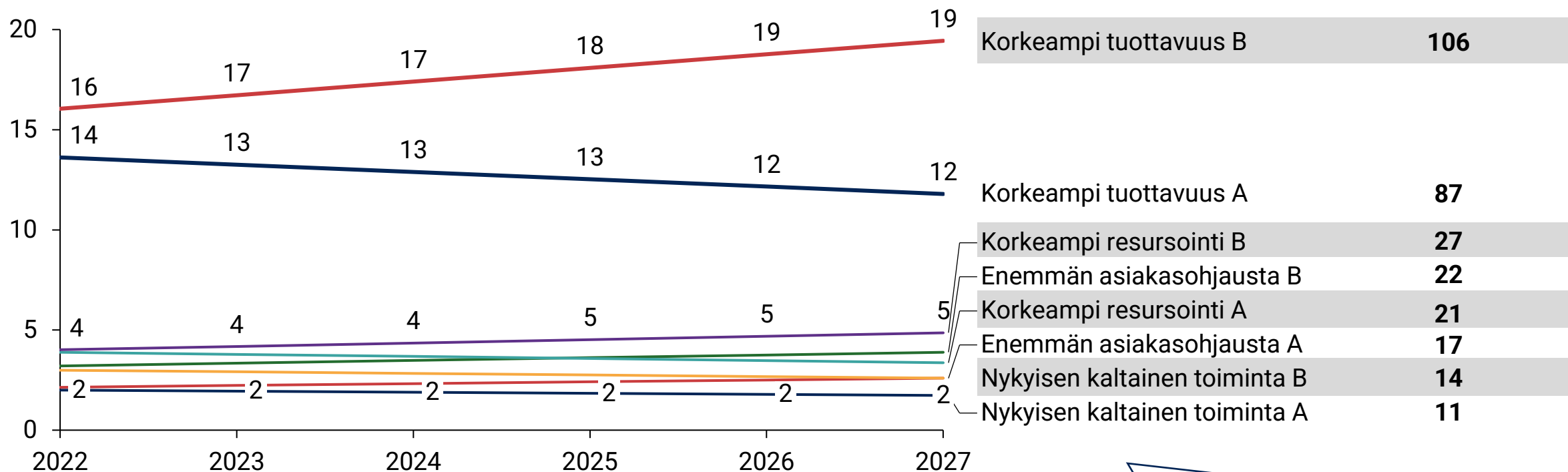
Keski-Uudenmaan sote Lähde: asiantuntijahaastattelut

Tarkempi kuvaus viitekehyyksen vaikutuksista: osa tiedoista on numeraalista tietoa, osa taas arvioitava parhaan näkemyksen mukaan

Vaikuttavuus	= Suorat tulokset	+ Lyhyen aikavälin vaikutukset	+ Keskipitkän aikavälin vaikutukset	+ Pitkän aikavälin vaikutukset
<p>Joko julkisista tai Keusoten tietolähteistä todennettavissa olevat tiedot</p>	<ul style="list-style-type: none"> Oikeat asiakkaat tunnistettu (asiakkuusyhteydenottojen lkm./asiakas) Asiakkuuden kesto suhteessa tavoiteaikaan (lähde) Asiakkaiden määrä suhteessa kustannuksiin ja HTP Alkuarvioinnit tehty kaikille asiakkaille (alkuarviointien määrä/asiakkaiden määrä) Työkykytiimin kustannusten osuus alueen kaikesta työllistämistoiminnasta (tietopyyntö, sotkanet) Vasteaika tuen saamiseen Toteutuneet yksilöohjaukset (ohjausten lkm./vuosi) 	<ul style="list-style-type: none"> Toteutuneiden harjoittelujen ja työkokeilujen määrä suhteessa asiakkaiden määrään Tukea riittämättömästi saaneiden (ei työllistyneet) osuus kaikista asiakkaista Työntekijät kokevat pystyvänsä tukemaan työllistymisessä Kykyviisari 	<ul style="list-style-type: none"> Palvelukokonaisuus vastaa asiakkaiden tarpeita (asiakkaiden ja verkoston palaute) Työllistyminen Osa-aikaisesti ja kokoaikaisesti työllistyneiden määrä Siirtynyt koulutukseen Siirtynyt sairauslomalle tai eläkkeelle Ei uusinnut työnhakuaan lkm. (jos tiedetään syy) Työkykytiimin henkilöstön pysyvyys 	<ul style="list-style-type: none"> Palkkatyössä pysyminen (kk määrä) (Sotkanet) Etuuskustannukset vähentyneet (KELA) Pitkäaikaistyöttömyyden vähentyminen alueella Osatyökykyisten parempi työllisyysaste alueella
<p>Tiedot, jotka tulee arvioida asiantuntija-näkemykseen perustuen</p>	<ul style="list-style-type: none"> Asiakkaan kriittiset nivelvaiheet tunnistettu Asiakkuus päättynyt suunnitellusti/ei suunnitellusti Asiakasvastuun siirto toiselle taholle suunnitellusti, työkyvyn tuen suunnitelma kaikilla palvelun päättävillä asiakkailla Työllistymispotentiaalin vaikuttavat muuttajat tunnistettu Erot asiakassegmenteittäin Pitkäaikaistyöttömät Muun kuin suoran työn määrä 	<ul style="list-style-type: none"> Työkyky parantunut (alku-, väli- ja lopputilanteen kartoitukset, kykyviisari) Palvelupolku toteutunut prosessin kuvauksen mukaisesti Asiakkaan oma kokemus palvelun hyödyllisyydestä Asiakas pääsee ja pystyy sitoutumaan tarkoituksenmukaisiin palveluihin 	<ul style="list-style-type: none"> Keusoteen vakiintunut työ- ja toimintakyvyn arvioinnin palvelu Vaikeasti työllistyneiden määrä vähennyt Toiminnan vaikutukset vs. asetetut tavoitteet Sidosryhmäyhteistyön laatu (yhteistyöverkoston kokemukset, pidettyjen tilaisuuksien ja osallistujien määrä, palaute tilaisuuksista) 	<ul style="list-style-type: none"> Alueen palvelut ja toimintatavat yhtenäistyneet asukkaiden tasavertaiseen kohteluun pyrkien Elämänlaatu parantunut (asiakas palaute, ei ole pitkän aikavälin seurantaa)

Yhteenveto: eri laskennallisissa skenaarioissa työllistymisvaikutuksiin näyttäisi eniten vaikuttavan tiimin oma ”tuottavuus”

Keusoten työkykytiimin asiakkaiden työllistymiset eri laskennallisissa skenaarioissa 2022–2027
1 000 työtöntä

Työllistymiset yhteensä 2022–2027

Korkeampi tuottavuus B	106
Korkeampi tuottavuus A	87
Korkeampi resursointi B	27
Enemmän asiakasohjausta B	22
Korkeampi resursointi A	21
Enemmän asiakasohjausta A	17
Nykyisen kaltainen toiminta B	14
Nykyisen kaltainen toiminta A	11

Huom.! Kyseessä ei ole ennuste tulevaisuuden työllistymisistä, vaan havainnollistava skenaarioesitys siitä, millaisia työllistymisvaikutuksia työkykytiimin toiminnalla olisi nykyisestä toiminnasta saatavilla olevilla parametreilla.

KEUSOTE

Keski-Uudenmaan sote

Lähde: Työkykytiimin toiminnalliset tiedot, laskennalliset skenaariot työttömyyskehityksistä, NHG analyysi

Johtopäätökset ja toimenpidesuosituksset: työkykytiimin toiminnassa nähdään paljon kehittämis- ja vaikuttavuuspotentiaalia

Laskelmien perusteella työllistymisvaikutuksien lisäämiseksi työkykytiimin toiminta on erityisen vaikuttavaa, jos asiakkaita työllistyy vuonna 2027 ~20 vuodessa

Jos oletetaan työkykytiimin kokonaisresurssin kasvavan kolmella henkilötyövuodella ja toiminta muuten nykyisen kaltaista:

Toiminta on vaikuttavuuden näkökulmasta "neutraalia" jos

~15 asiakasta

työllistyy vuoden aikana vuonna 2027.

Toiminta on vaikuttavuuden näkökulmasta erityisen vaikuttavaa jos

~20 asiakasta

työllistyy vuoden aikana vuonna 2027.

Johtopäätökset ja suositukset mekanismeiksi, joilla vaikuttavuushyötyjä voidaan alkaa saavuttaa, perustuvat laskelmien lisäksi asiantuntijahaastatteluiden näkemyksiin ja työpajasta kerättyihin syötteisiin

- Työkykytiimin resursoinnin kasvattamisen näkökulmasta pitää pohtia järkevä tasapaino: tiimin kasvattamiselle on havaittu tarve jo vakanssien näkökulmasta ja asiakasmäärät voivat nousta jatkossa – toisaalta mitä enemmän tiimin koko kasvaa, sitä enemmän vaikutuksia myös tulisi näkyä
- Toimintaa tulee johtaa tavoitteellisesti sekä määrätietoisesti ensimmäisen vuoden kokemusten ja asiantuntemuksen pohjalta. Tavoitteellisuuden tapoja voi olla monia, esimerkiksi asettamalla vähintään viitteellisiä tavoitteita työllistyneiden määrälle vuosittain. Toisaalta tavoitteidenasetannassa käytettävä, sillä potentiaalinen asiakasjoukko on todella heterogeeninen! Keskeinen ratkaistava kysymys on, mikä on realistinen taso minäkin vuonna
- Tuottavuuden kehittämiseksi nousi työpajasta useita konkreettisia ideoita, kuten moniammatillisen työtavan jatkokehitys, asiakkuuden prosessin määrittäminen yleisesti, asiakkaan suoran ohjautumisen edellytysten vahvistaminen jne
- On mahdollista, että työkykytiimin asiakkaiksi soveltuvia pitkäaikaistyöttömiä ei ole vielä palvelun piirissä – mm. tästä näkökulmasta on suositeltavaa jatkaa edelleen yhteistyön tiivistämistä verkostotoimijoiden kanssa

Työkykytiimin toiminta on vaikuttavaa yhteisön ja yksilön näkökulmasta monialaisen yhteistyön kautta

Asiantuntijat ovat kokeneet toiminnasta saatavan jo nyt paljon positiivisia vaikutuksia

Keusoten budjetti (~398 M€ vuonna 2022 ilman ESH:a) ja työkykytiimin toiminnan kustannuksien osuus, jos se olisi osa yhtymän budjettia:

Ydinkysymys: jos työkykytiimin toimintaan osoitetaan resursseja, mitä sillä "saadaan"? Mitä muuta voitaisiin saada?

Jos toimintaan ei osoiteta resursseja:

- Voidaan investoida ihan mihin tahansa muuhun toimintaan
- Ei synny niitä työllisyysvaikutuksia, mitä työkykytiimin monialaisella toiminnalla saataisiin
- Työkykytiimin toiminnan kustannukset ovat 1-2 promillea kuntayhtymän budjetista

Jos toimintaan osoitetaan resursseja:

Saadaan työllisyysvaikutuksia kahdesta eri näkökulmasta:

Kustannus-
vaikuttavuus

- Valtion kokemat hyödyt
- Hyvinvointialueen kokemat hyödyt
- Kuntien hyödyt

Inhimillinen
vaikuttavuus

- Yksilötason hyödyt

Työkykytiimiin tehty taloudellinen panostus näkyy kustannus- sekä inhimillisenä vaikuttavuutena:

Miten valtio hyötyy työllisyyden kasvusta?

- Verokertymä, ja sitä myöten valtion tulopohja, vahvistuu
- Työllistymisetuuskien volyymi laskee

Miten hyvinvointialue hyötyy työllisyyden kasvusta?

- Asiakasvirtaukset paranevat
- Mihinkään johtamattomat asiakasohjaukset vähenevät ja ehkäistään asiakkaiden jatkuvaa palveluihin palautumista
- Asiakkuudet lyhenevät esim. kuntouttavassa työtoiminnassa
- Asiakkaiden työllistyessä he myös siirtyvät työterveyshuollon piiriin

Miten kunta hyötyy työllisyyden kasvusta?

- Kunnallisverokertymä kasvaa
- Työmarkkinatuen tarpeen vähentyessä kuntaosuudet vähenevät
- Alueen vetovoima yritysten näkökulmasta kasvaa

Mitä tarkoitetaan inhimillisellä vaikuttavuudella?

- Työkykytiimin asiakas saa monialaista tukea sekä myös apua palvelujen yhteensovittamiseen
- Asiakas tulee kuulluksi, ja hänen tarpeensa selvitetään henkilökohtaisesti ja syvällisesti
- Asiakkaan omistajuuden ja pystyvyyden tunne omasta työllistymisestä ja arjesta kasvaa
- Asiakas "pääsee eteenpäin" hänelle luontevalla tavalla: hän työllistyy, pääsee koulutukseen, eläkkeelle, ...
- Vaikutukset ovat myös ylisukupolvisia – tavoitteena katkaista vaikean työmarkkina-aseman "periytyminen"

KEUSOTE

Keski-Uudenmaan sote

Lähde: Keusoten työkykyhanke, Keusoten talousarvio 2022, asiantuntijahaastattelut

Backup: Projektia varten haastateltiin työkykytiimin asiantuntijoita, minkä lisäksi projektin yhteydessä järjestettiin työpaja mekanismikuvauksen tueksi

Projektia varten haastatellut asiantuntijat

Työkykytiimin asiantuntijat

- Anna Laine
- Kirsi Kärkkäinen
- Maiju Järvinen
- Marika Rutanen
- Mirja Vehmersuo-Hiltunen
- Satu Kontiainen
- Satu Laakoli
- Selina Harjuoja
- Siiri Laurila
- Ursula Nykänen

Muut tahot

- Hyvinkään kaupungin työllisyyspalvelut: Marju Vuorinen, Aki Leinonen

Työpajaan kutsutut työkykytiimin asiantuntijoiden lisäksi seuraavat henkilöt

- Anni Matikainen
- Auli Lehikoinen
- Evamaria Eerikäinen
- Hannu Närhi
- Helena Uusi-Seppä
- Jenni Leskelä
- Jutta Stenbäck
- Katja Anttonen
- Katja Pietarinen
- Leena Sinkkova
- Mirja Vehmersuo-Hiltunen
- Satu Lamminsivu
- Silja Wahlsten
- Ulla Hiljanen

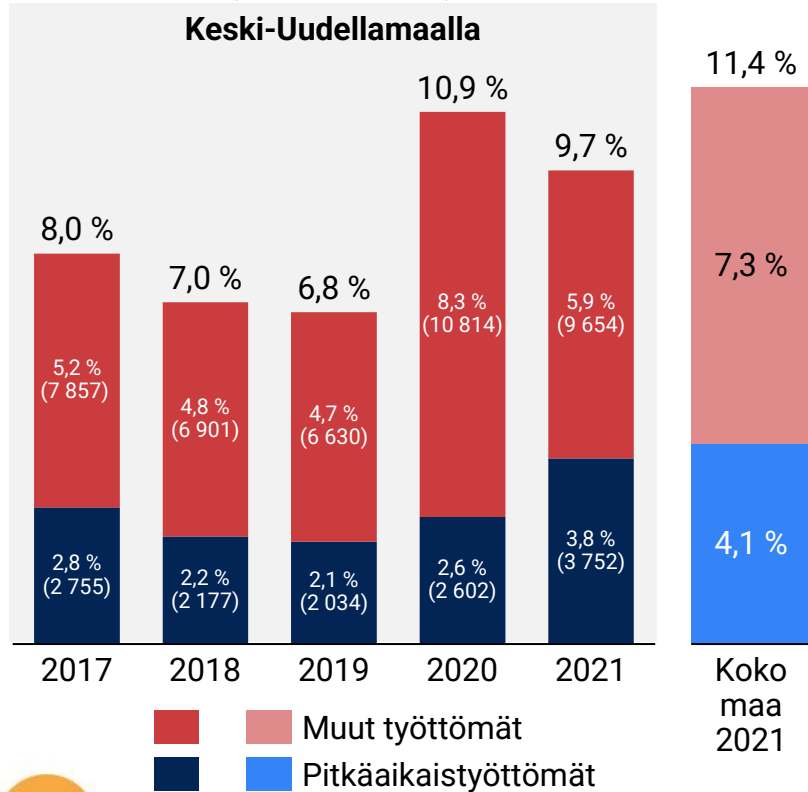
Sisällysluettelo

- 1 Yhteenveto
- 2 Selvityksen taustalla olevat ilmiöt sekä työkykytiimin vaikuttavuuden arviointikehys**
- 3 Skenaariolaskelmat työkykytiimin toiminnan vaikuttavuudesta työllistämisessä
- 4 Mekanismit ja johtopäätökset vaikuttavuuspotentiaalin ulosmittaamiseksi

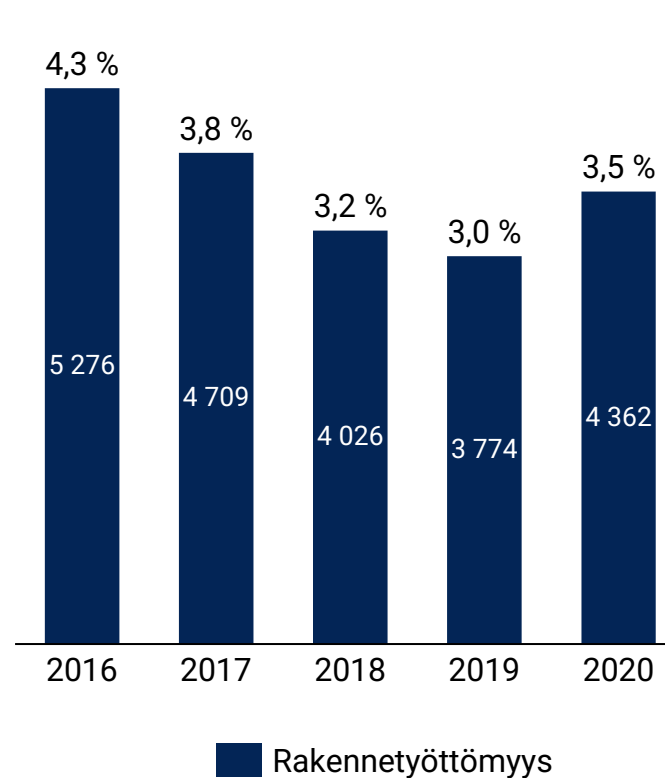
Rakennetyöttömyys Keski-Uudellamaalla on laskenut edellisten 5v aikana, tosin alueen työttömyys yleisesti noussut vuosikymmenen alussa

Keski-Uudellamaalla hieman korkeampi työllisyysaste kuin Suomessa keskimäärin

Pitkäaikaistyöttömyys Keski-Uudenmaan hyvinvointialueella 2017–2021 sekä Suomessa 2021
% työvoimasta (1 000 henkilöä)

Rakennetyöttömyys Keski-Uudenmaan hyvinvointialueella 2016–2020
% 15–64-vuotiaista

Kommentit

- Keski-Uudenmaan hyvinvointialueen työttömyys on kasvanut viimeisten kahden vuoden aikana, aiemmin työttömyys ollut merkittävästi alle muun Suomen tason keskimäärin
- Rakennetyöttömyys (työttömyys, joka ei riipu talouden suhdannevaihtelusta) on pysynyt pitkälti vakiotasolla 3–4 % vaihteluvälillä
- Varsinkin pitkäaikaistyöttömien osuus työvoimasta on kasvanut nopeasti lähelle koko Suomen tasoa: 3,8 % vuonna 2021
- Kunnista korkein työttömyysaste on Hyvinkäällä ja Järvenpäässä. Hyvinkäällä pitkäaikaistyöttömien osuus 4,8 % ja Järvenpäässä 3,9 % vuonna 2021

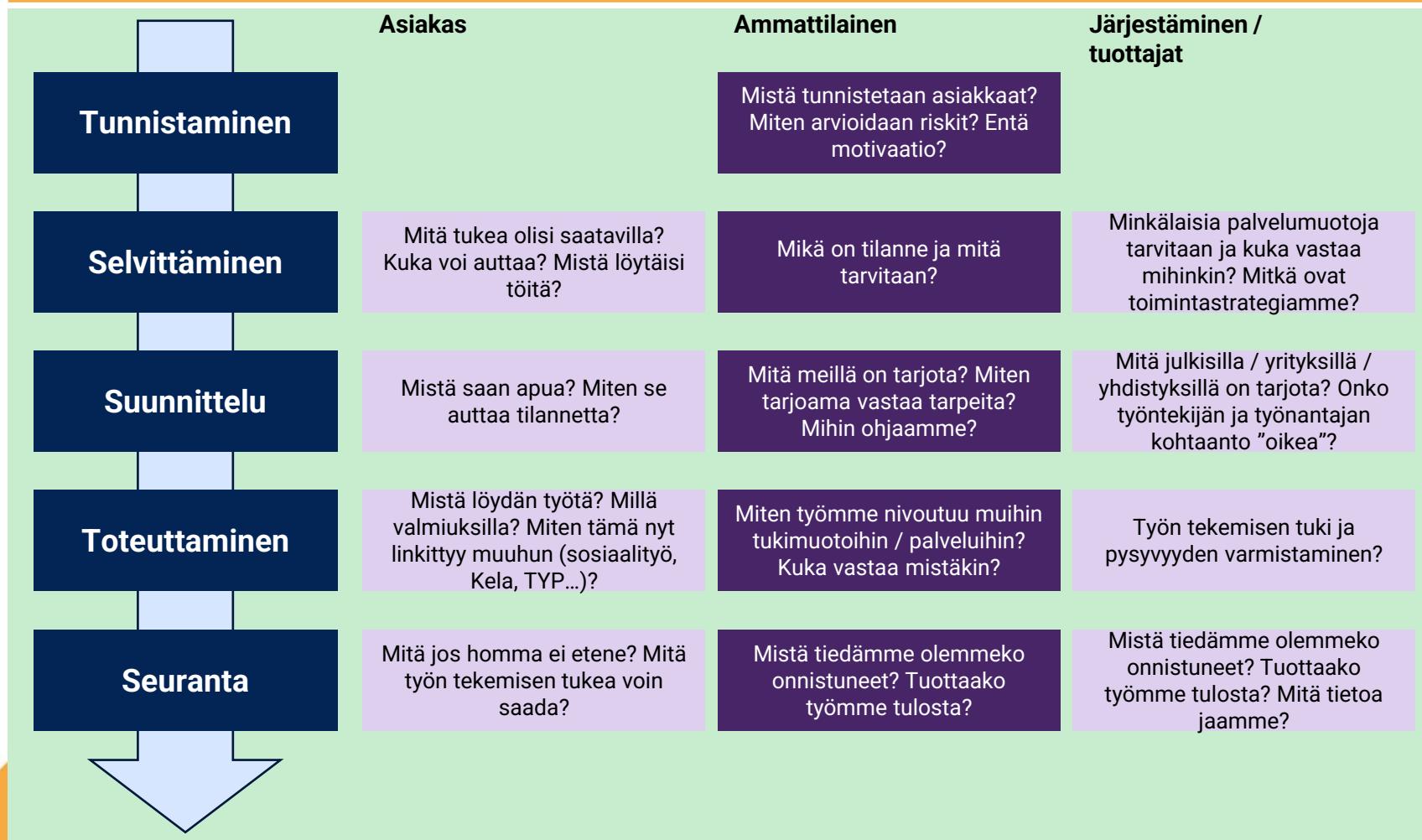

KEUSOTE

Keski-Uudenmaan sote

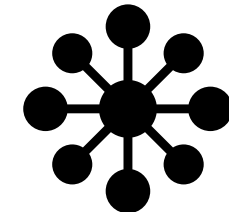
Lähde: THL (Sotkanet)

Monialainen työelämäpalveluiden kehittäminen ja toteuttaminen edellyttää yhteistä sopimista ja vahvaa verkostojen koordinoitua

Kunta

HVA

Kela

TE-toimistot

Tulevaisuuteen suuntavassa osatyökykyisten tuen mallissa on hyvä pohtia, miten 1.1.2023 lähtien kunta ja hyvinvointialue yhdyspinta-palvelujaan johtaa kun kyseessä on jaetun vastuun kokonaisuus:

- Kunta vastaa esim. pitkäaikaistyöttömien työllistymisen kysymyksistä
- Hyvinvointialue vastaa esim. osatyökykyisten arvioista ja tuesta sekä kuntouttavasta työtoiminnasta
- 3-sektorin toimijoiden rooli sekä yritysten rooli työllistäjinä sekä tukipalveluja tuottavina yhteensovitettava kunnan ja HVA toimintamalleihin
- Kela vastaa etuuksien käsittelystä ja toimii tiiviinä kumppanina
- Jne.

Tausta: Työkykytiimi toimii Keski-Uudellamaalla osana työllisyyspalveluiden monipuolista verkostoa

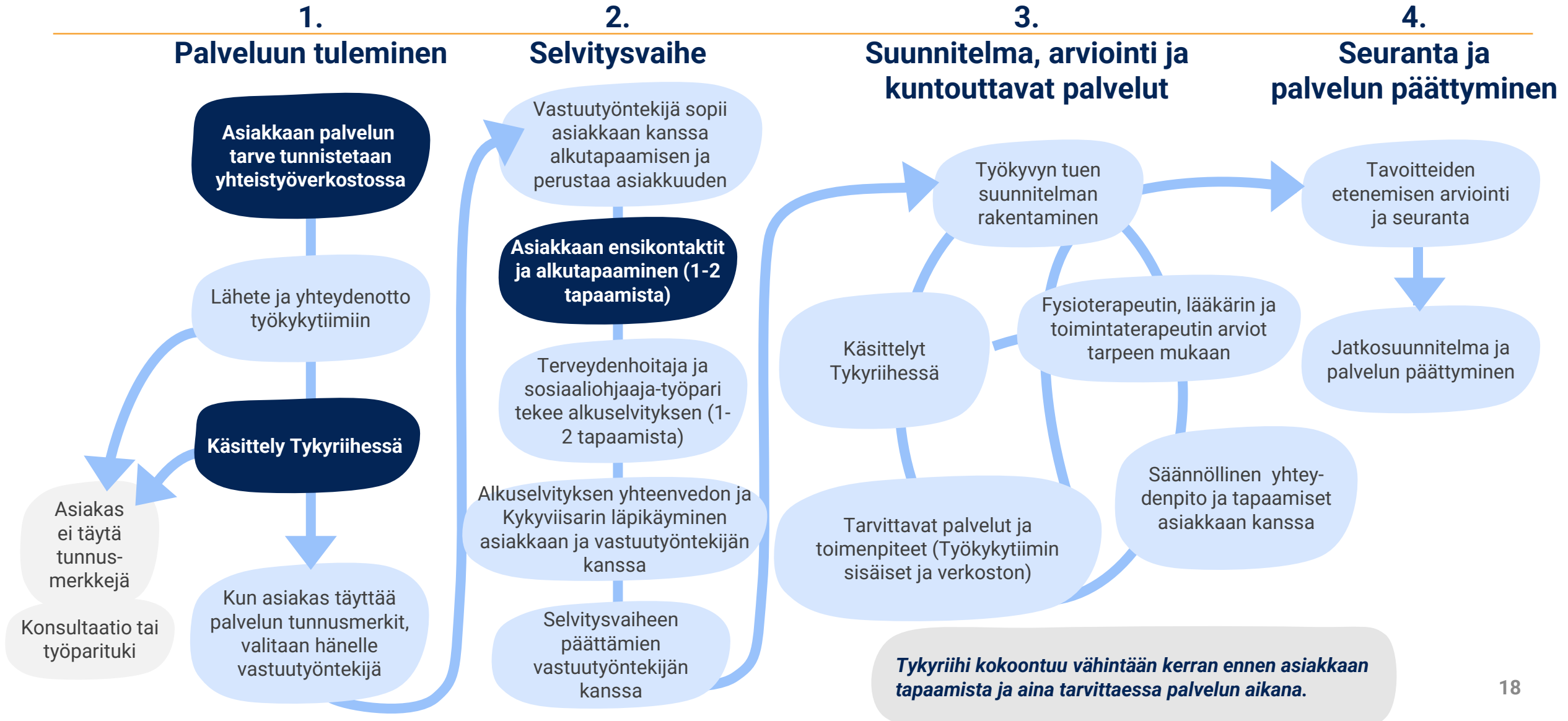

KEUSOTE

Keski-Uudenmaan sote

Lähde: Keusoten työkykyhanke, asiantuntijahaastattelut

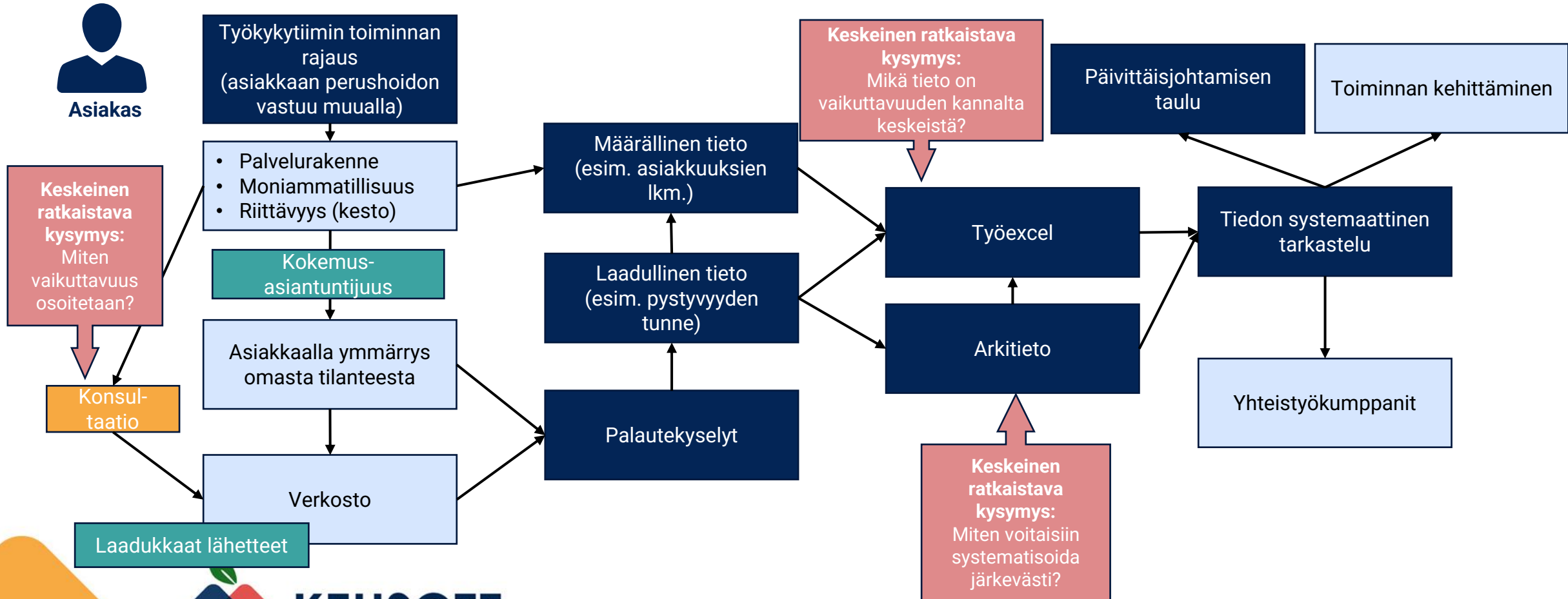
Tausta: asiakkaan prosessi ja tiimin toimintamalli koostuu neljästä vaiheesta

Vaikuttavuus ja tieto siitä rakentuu työkykytiimin toiminnassa monenlaisten vaiheiden kautta – jo nyt tunnistettu ensimmäisiä keskeisiä kysymyksiä

Haastattelujen perusteella koottu ymmärrys työkykytiimin toiminnan vaikuttavuusketjusta

Vaikuttavuuden rakentuminen Keusoten työkykytiimin toiminnassa haastatteluiden perusteella

KEUSOTE

Keski-Uudenmaan sote Lähde: asiantuntijahaastattelut

Työkykytiimin vaikuttavuutta voidaan tulevaisuudessa arvioida arviointiviitekehyksellä, jossa neljä elementtiä: suoria tuloksia sekä vaikutuksia asiakkaan työkykyyn

Vaikuttavuus

=

**Asiakkuuteen
liittyvät tulokset**

Suorat tulokset

+

**Asiakkaan työkykyyn ja hyvinvointiin
liittyvät vaikutukset**

**Lyhyen aikavälin
vaikutukset**

+

**Keskipitkän
aikavälin asiakas-
vaikutukset**

+

**Pitkän aikavälin
vaikutukset**

Huom. Jos puhutaan nettovaikuttavuudesta, on myös huomioitava **toiminnan kustannukset** sekä vaikuttavuuden kehittämiseksi tehtyjen **investointien kustannukset**

- Asiakkuuteen liittyvät tulokset tai vaikutukset, jotka eivät sinällään liity asiakkaan työkykyyn
- Esim. asiakkuuden kesto

- Asiakkaan työ- ja toimintakyvyssä tapahtuneet muutokset
- Esim. arviot työkyvyn parantumisesta

- Asiakkaan elämäntilanteessa tapahtuneet muutokset työ- ja toimintakyvyn muutosten myötä
- Esim. asiakkaan työllistyminen

- Asiakkaan elämäntilanteessa ja työkyvyssä tapahtuneet pysyvät muutokset ja vaikutukset
- Esim. työkyvyn pysyvyys, etuus-
käytön vähenemä

Tarkempi kuvaus viitekehyyksen vaikutuksista: osa tiedoista on numeraalista tietoa, osa taas arvioitava parhaan näkemyksen mukaan

Kuitenkin, ilman pitkäaikaista rekisteritutkimusta viitekehyyksen käyttö on haastavaa – tässä loppuraportissa vaikuttavuutta arvioidaan herkkyysanalyysinä skenaarioiden avulla

Ideaalitilanteessa asiantuntijat ovat sitä mieltä, että nykytiedon valossa vaikuttavuutta pitäisi tutkia rekisteritutkimuksena

- Asiantuntijat ovat yhtä mieltä siitä, että työttömyyden, pitkäaikaistyöttömien ja työllisyyttä parantavien erilaisten toimenpiteiden tutkiminen on todella monimutkainen kokonaisuus, jossa erilaisten ilmiöiden ja toimien vaikutuksia on vaikea arvioida lyhyellä aikavälillä
- Ideaalitilanteessa työllisyystoimien vaikuttavuutta tutkittaisiin pitkän aikavälin rekisteritutkimuksella jossa seurattaisiin suurta joukkoa ihmisiä mm. heidän työmarkkinatilanteensa osalta ja arvioitaisiin, miten eri valinnat ja mm. työvoimapolitiittiset toimenpiteet vaikuttavat työllistymiseen
- THL ja TTL (Työterveyslaitos) ovat tekemässä tämänkaltaista rekisteritutkimusta Työkykyohjelmassa. Tutkimuksen tuloksia odotetaan saatavaksi vuoden 2023 aikana.

Haasteet

- Tällainen tutkimus vaatii mm. todella pitkän tutkimusajan, tutkimusluvan ja on hallinnollisesti raskaampi kuin kevyemmät vaihtoehdot
- Tutkimuksen johtopäätösten analysointi ei ole suoraviivaista, ja erilaisten rajoitteiden ja keskinäisriippuvuuksien huomiointi vaatii paljon ajatustyötä

Tässä selvityksessä vaikuttavuutta arvioidaan käytettävissä olevalla tiedolla havainnollistavin skenaariolaskelmin

- Tässä selvityksessä tarkoituksena on arvioida sitä, mitä ensimmäisiä osoituksia työkykytiimin toiminnan vaikuttavuudesta on
- Analyysissa tutkitaan eri laskennallisissa skenaarioissa työkykytiimin toiminnan ”skaalautumisen” ja tuottavuuden paranemisen parametrien vaikutuksia työllistymislopputulemiin, ja pyritään samoin tunnistamaan toiminnan kehittämisen kustannusten vaikutuksia
- Tällainen lähestyminen mahdollistaa ensimmäisten havaintojen tekemisen toiminnan hyödyistä pienenkin tietoaineiston perusteella. Oletus on, että riittävän ylätasoisessa tarkastelussa keskinäisriippuvuuksien muutokset pysyvät lyhyellä aikavälillä pieninä

Haasteet

- Lähestymistapa ei huomioi työttömien tai muiden työttömyyspalveluiden joukon heterogeenisyyttä tai niissä tapahtuvia muutoksia / vaikutuksia
- Ei huomioi kohderyhmän dynaamisia käyttäytymisessä yli ajan tapahtuvia muutoksia vaan olettaa työllistymisen olevan kohderyhmällä riippuvainen työkykytiimin toiminnasta

KEUSOTE

Keski-Uudenmaan sote

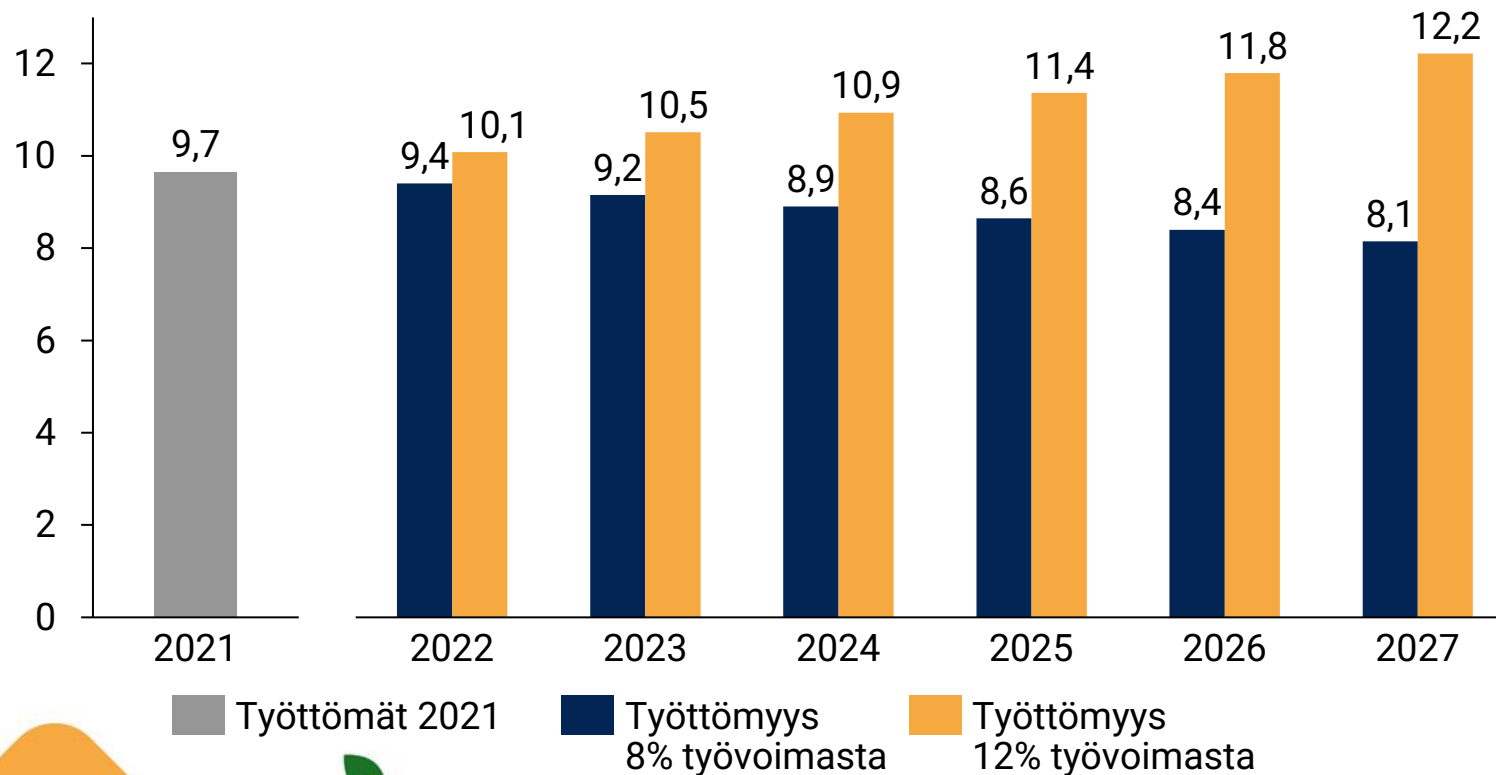
Lähde: Työttömyyden laajat kustannukset yhteiskunnalle (VNK 2019), asiantuntijahaastattelut

Sisällysluettelo

- 1 Yhteenveto
- 2 Selvityksen taustalla olevat ilmiöt sekä työkykytiimin vaikuttavuuden arviointikehys
- 3 Skenaariolaskelmat työkykytiimin toiminnan vaikuttavuudesta työllistämisessä**
- 4 Mekanismit ja johtopäätökset vaikuttavuuspotentiaalin ulosmittaamiseksi

Työllisyyskenaariot: laskelmien pohjana kaksi skenaariota, 12% työttömyys sekä 8% työttömyys – skenaarioissa työttömyys 8t–12t henkilöä vuonna 2027

Keski-Uudenmaan kuntien työttömien määrä eri laskennallisissa skenaarioissa 2022–2027
1 000 työtöntä

Kommentit

- Työttömien määrän vaihteluväli 12 tuhannen työttömän sekä 8 tuhannen työttömän välillä
- Laskelmassa oletetaan työvoiman kasvavan samassa vauhtia vuodessa keskimäärin kuin mitä se on kasvanut vuosien 2015 – 2020 välillä: tällöin keskimääräinen työvoiman kasvu on ollut 0,4% vuodessa
- Tilastokeskuksen väestöennusteen mukaan Keski-Uudenmaan työikäisen väestö tulee kuluvan vuosikymmenen aikana pysymään noin nykytasolla
- Huom. Kyseessä ei työttömyysennuste, vaan laskennallinen skenaario työttömyyden kehityksestä ajattelun ja vaikuttavuuden hahmottamisen tueksi

KEUSOTE

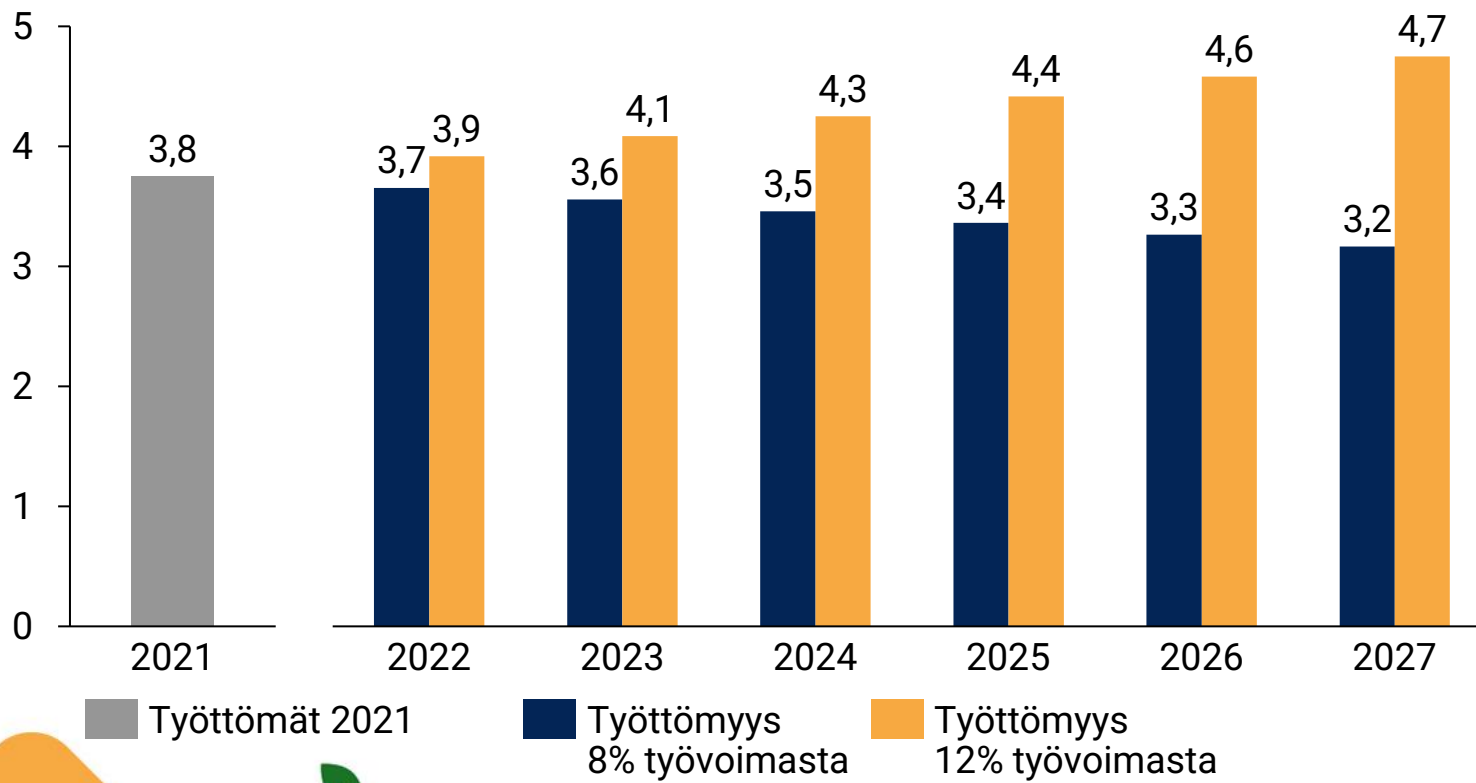
Keski-Uudenmaan sote

Lähde: Uudenmaan ELY-keskuksen työttömyyskatsaukset, Tilastokeskus, NHG analyysi

Pitkäaikaistyöttömien määrä samoissa laskennallisissa skenaarioissa noudattaa samoja trendejä, vaihdellen 3-5 tuhannen välillä vuonna 2027

Keski-Uudenmaan kuntien pitkäaikaistyöttömien määrä eri laskennallisissa skenaarioissa 2022–2027

1 000 työtöntä

Työttömät 2021

Työttömyys
8% työvoimasta

Työttömyys
12% työvoimasta

KEUSOTE

Keski-Uudenmaan sote

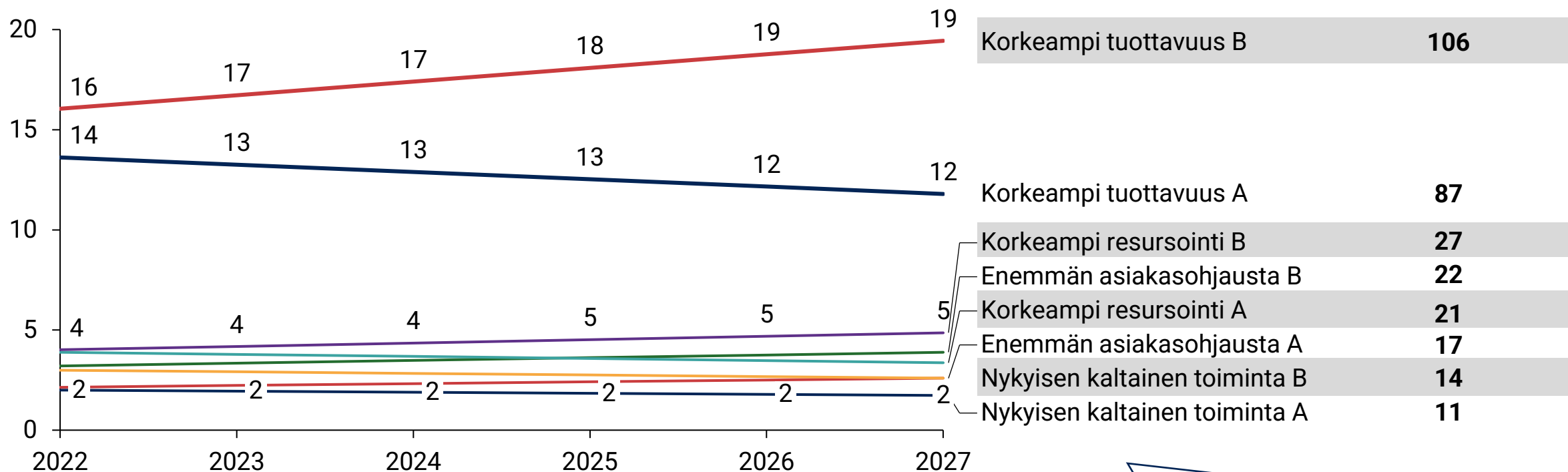
Lähde: Uudenmaan ELY-keskuksen työttömyyskatsaukset, Tilastokeskus, NHG analyysi

Kommentit

- Pitkäaikaistyöttömien määrän vaihteluväli 5 tuhannen työttömän sekä 3 tuhannen työttömän välillä
- Vuonna 2021 Keski-Uudellamaalla noin 3 800 pitkäaikaistyötöntä
- Pitkäaikaistyöttömyys on määritelty tässä yhteydessä niin, että työtön on saanut yli 11 kuukautta ajan työttömyysetuutta
- Osatyökykyisten määrään haastava löytää alueellista tilastotietoa – laskelmissa oletetaan, että vaikutukset osatyökykyisten joukkoon ovat suunnilleen samankaltaiset kuin pitkäaikaistyöttömien osalta
- Korkean työttömyyden skenaariossa pitkäaikaistyöttömien määrän kaikista työttömistä oletetaan olevan 39% (sama kuin vuonna 2021), matalimmalla skenaariossa 25% (sama kuin Keski-Uudellamaalla vuonna 2020)

Yhteenveto: eri laskennallisissa skenaarioissa työllistymisvaikutuksiin näyttäisi eniten vaikuttavan tiimin oma ”tuottavuus”

Keusoten työkykytiimin asiakkaiden työllistymiset eri laskennallisissa skenaarioissa 2022–2027
1 000 työtöntä

Työllistymiset yhteensä 2022–2027

Korkeampi tuottavuus B	106
Korkeampi tuottavuus A	87
Korkeampi resursointi B	27
Enemmän asiakasohjausta B	22
Korkeampi resursointi A	21
Enemmän asiakasohjausta A	17
Nykyisen kaltainen toiminta B	14
Nykyisen kaltainen toiminta A	11

Huom.! Kyseessä ei ole ennuste tulevaisuuden työllistymisistä, vaan havainnollistava skenaarioesitys siitä, millaisia työllistymisvaikutuksia työkykytiimin toiminnalla olisi nykyisestä toiminnasta saatavilla olevilla parametreilla.

KEUSOTE

Keski-Uudenmaan sote

Lähde: Työkykytiimin toiminnalliset tiedot, laskennalliset skenaariot työttömyyskehityksistä, NHG analyysi

Backup: Yhteenveto skenaarioista, niiden vaihtelutekijöistä sekä miten ne eroavat toisistaan parametrien näkökulmasta

Skenaarion otsikko	Skenaarioiden vaihtelutekijät			
	Pitkäaikais-työttömyyden taso skenaariossa	Asiakkaiksi päätyvien osuus pitk.työttömistä	Työkykytiimin koko htv:ina	Työkykytiimin asiakkaiden työllistymiset/as.
Nykyisen kaltainen toiminta A	Matala	Nykytaso	Nykytaso	Nykytaso
Nykyisen kaltainen toiminta B	Korkea			
Enemmän asiakasohjausta A	Matala	+50% korkeampi kuin nykytaso		
Enemmän asiakasohjausta B	Korkea			
Korkeampi resursointi A	Matala	+25% korkeampi kuin nykytaso	+300% korkeampi kuin nykytaso (nelinkertainen)	
Korkeampi resursointi B	Korkea			
Korkeampi tuottavuus A	Matala			
Korkeampi tuottavuus B	Korkea			

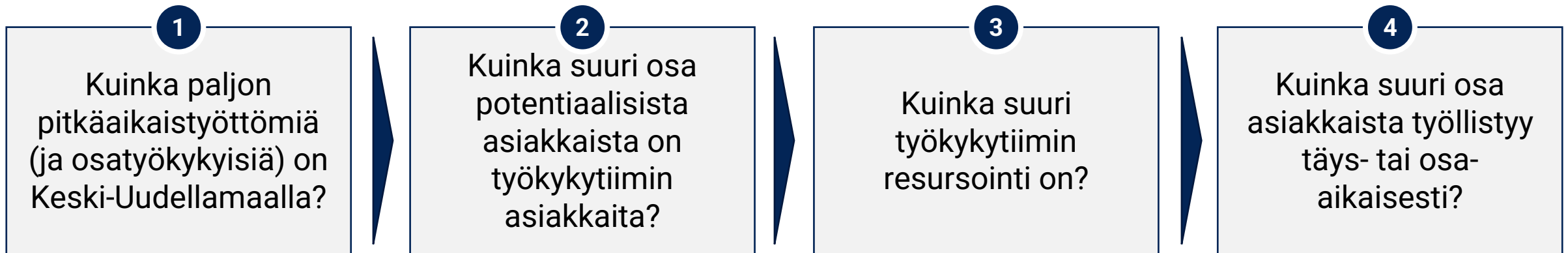

KEUSOTE

Keski-Uudenmaan sote

Lähde: Työkykytiimin toiminnalliset tiedot, laskennalliset skenaariot työttömyyskehityksistä, NHG analyysi

Backup: Skenaariolaskelmien taustalla yksinkertainen laskentalogiikka, joka esimerkein havainnollistaa eri parametrien vaikutuksen

1

2

3

4

Esimerkki 1:	3 700	x	3 %	x	0,07	x	0,13	=	1
	pitkäaikaistyötöntä		työttömistä asiakkaina		htv per asiakas		työllistymistä per htv		työllistyminen
Esimerkki 2:	2 500	x	5 %	x	0,14	x	1	=	18
	pitkäaikaistyötöntä		työttömistä asiakkaina		htv per asiakas		työllistymistä per htv		työllistymistä

KEUSOTE

Keski-Uudenmaan sote

Lähde: Työkykyisiin toiminnalliset tiedot, laskennalliset skenaariot työttömyyskehityksistä, NHG analyysi

Backup: Laskennassa käytetyt parametrit eri skenaarioissa ja muut pohjatiedot

	Parametrit ja muut oletukset	Parametrin arvo nykytilassa	Lähde tai perustelu	Parametrin arvo skenaarioissa	Muut huomiot
1	Pitkäaikaistyöttömien määrä	Kts. työttömyys-skenaariot	Eritelty skenaarioissa	Kts. työttömyys-skenaariot	• N/A
2	Pitkäaikaistyöttömistä työkyytiimin asiakkaita	3 %	110 asiakasta, pitkäaikaistyöttömiä yhteensä ~3 700 vuonna 2021	5 % (+50 %)	• Parametrina kustannusneutraali – toimijakenttä kuitenkin monimuotoinen, sillä moni taho tarjoaa palveluita työttömille
3	Työkyytiimin resursointi suhteessa asiakkaisiin	0,07	110 asiakkaan asiaa hoiti vuonna 2021 noin 8 htv:n kokoinen tiimi	10 (+25 %)	• Tiimin resurssien lisääminen mahdollistaa useamman asiakkaan palvelun, mutta lisää myös toiminnan kustannuksia
4	Työllistymisten määrä yhtä henkilötyövuotta kohti	0,26 (0,13 + 0,13)	Vuonna 2021 asiakkaista 1 työllistyi, 1 osa-aikatyöllistyi: $1 / 7,7 = \sim 0,13$	1,04 (+300 %)	• Todennäköisesti neljästä "parametristä" se, jossa eniten hyötypotentiaalia mm. toimintatapoja kehittämällä
Muut oletukset	Yhden henkilötyövuoden arvioitu kustannus	50 000 €	Asiantuntijahaastatteluihin perustuva karkea arvio	Sama kuin nykytilanteessa	• Tosiasiallisesti henkilötyövuoden kustannus riippuu paljon palkattavasta ammattilaisesta
	Työllistyneen maksamien nettoverojen erotus vrt. työttömyysjaksoon	~12 500 €	VNK: Työttömyyden laajat kustannukset yhteiskunnalle (2019)	Sama kuin nykytilanteessa	• Tosiasiallisesti työllistymisen vaikutusta kustannusvaikuttavuuden näkökulmasta vaikea arvioida isoille massoille, sillä hyöty riippuu todella monista tekijöistä ja työttömien joukko moninainen
	Osa-aikaisesti työllistyneen maksamien nettoverojen erotus vrt. työttömyysjaksoon	~7 500 €	VNK: Työttömyyden laajat kustannukset yhteiskunnalle (2019)	Sama kuin nykytilanteessa	

Nettoverojen erotus = "kuinka paljon työttömän maksamat verot ja hänen tulonsiirtonsa muuttuisivat vuodessa, jos hän olisi töissä työttömyyden sijaan?".

Lähde: Työkyytiimin toiminnalliset tiedot, laskennalliset skenaariot työttömyyskehityksistä, NHG analyysi

Backup: Työkykytiimin toiminnalliset pohjatiedot koskien kustannuksia, henkilöstöä, asiakkuuksia ja palvelutapahtumia vuonna 2021

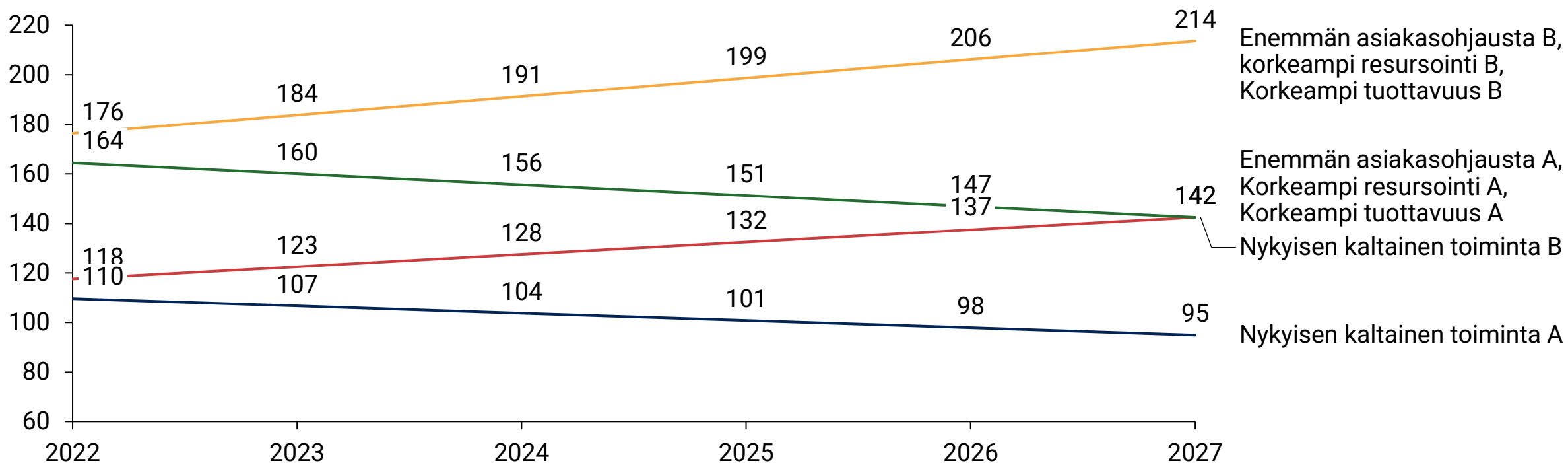
Kustannus- ja henkilöstötiedot	2021
Työkykytiimin kokonaiskustannukset	477 854 €
Tiimin HTV:t yhteensä	7,7
Työntekijöiden lkm	7
Ostolääkärit, HTV	0,2
Esihenkilö, HTV	0,5
Työllistämisen HTV:t yhteensä K-Uudellamaalla	52
K-Uudenmaan vammaisten työvalmennuksen HTV:t	6
K-Uudenmaan kuntouttavan työtoiminnan HTV:t	35
TYP-toiminnan HTV:t	11
Muiden työllisyyspalveluiden HTV:t	Ei tiedossa
Asiakkuustiedot	2021
Asiakkuudet	110
Päätyneet asiakkuudet	21
Lyhin asiakkuus, päivää	28
Pisin asiakkuus, päivää	330
Työllistyneet	1
Koulutukseen siirtyneet	1
Eläkkeelle siirtyneet	4
Osa-aikatyöhön siirtyneet	1
Sairaslomalle siirtyneet	4
Asiakkaista työttömänä työnhakija	78
Asiakkaista työvoiman ulkopuolella	5
Asiakkaista TYPiin ohjautuneita	7
Asiakkaista työtilanne ei tiedossa	8

Palvelutapahtumatiedot	2021
Palvelutapahtumat	874
Ensitapaaminen	80
Lähtötilanteen selvitys	189
Suunnitelma	44
Väliarviointi	6
Tapaaminen	139
Arviointi	66
Lausunto	2
Yhteydenpito	249
Seuranta	47
Verkostotapaaminen	31
Puhelut	311
Viestit	30
Puhelut	60
Muut konsultaatiot	75
Lähtötilanteen selvitykset valmistuneet	42
Väliarvioinnit	7
Loppuunviedyt työkyvyn tuen suunnitelmat	14

Backup: Työkykytiimin asiakkaiden määrä eri skenaarioissa

Keusoten työkykytiimin asiakasmäärät eri laskennallisissa skenaarioissa 2022–2027

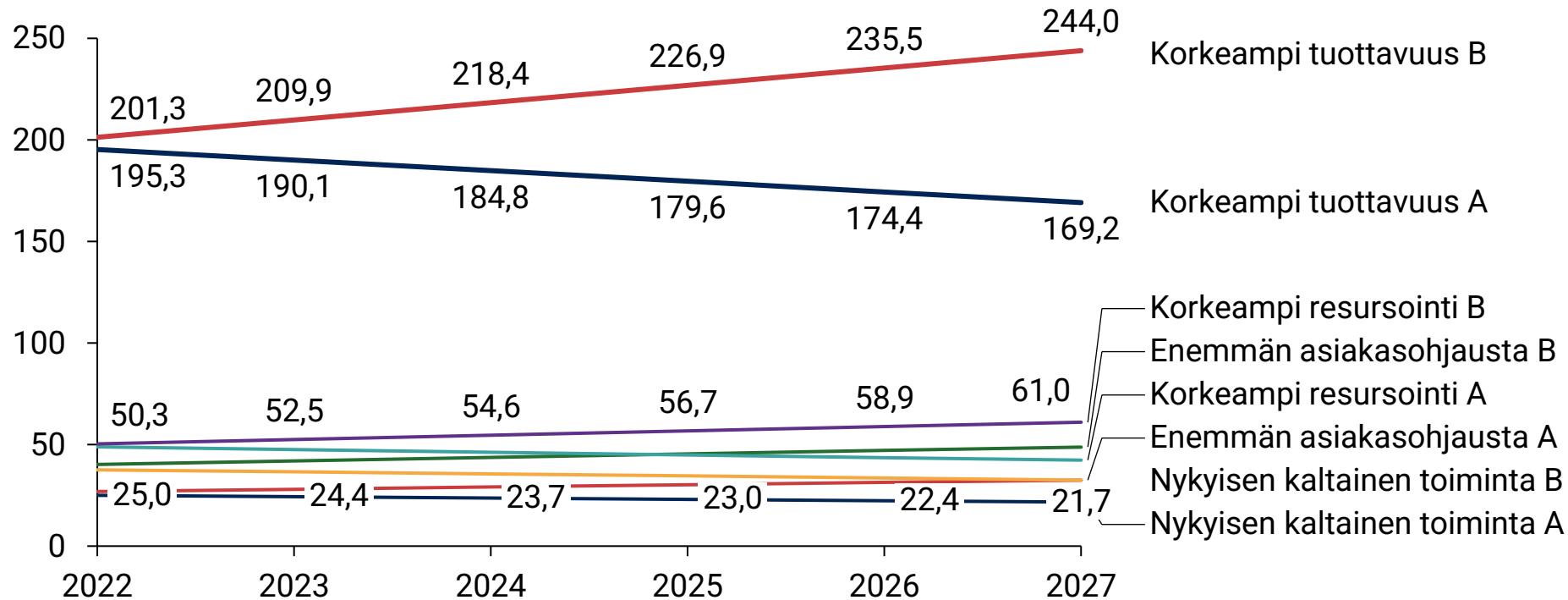
1 000 työtöntä

Backup: Laskennalliset yksilötasoiset hyödyt työllistymisistä yhteiskunnan näkökulmasta yhteensä

Keusoten työkykytiimin asiakasmäärät eri laskennallisissa skenaarioissa 2022–2027

1 000 €

Näissä mekanismi-laskelmissa keskitytään ennen kaikkea "korkeamman tuottavuuden" kahteen skenaarioon: tuottavuuden kasvulla todennäköisesti suurempi vaikutus työllistymishyötyihin kuin muilla tekijöillä.

Sisällysluettelo

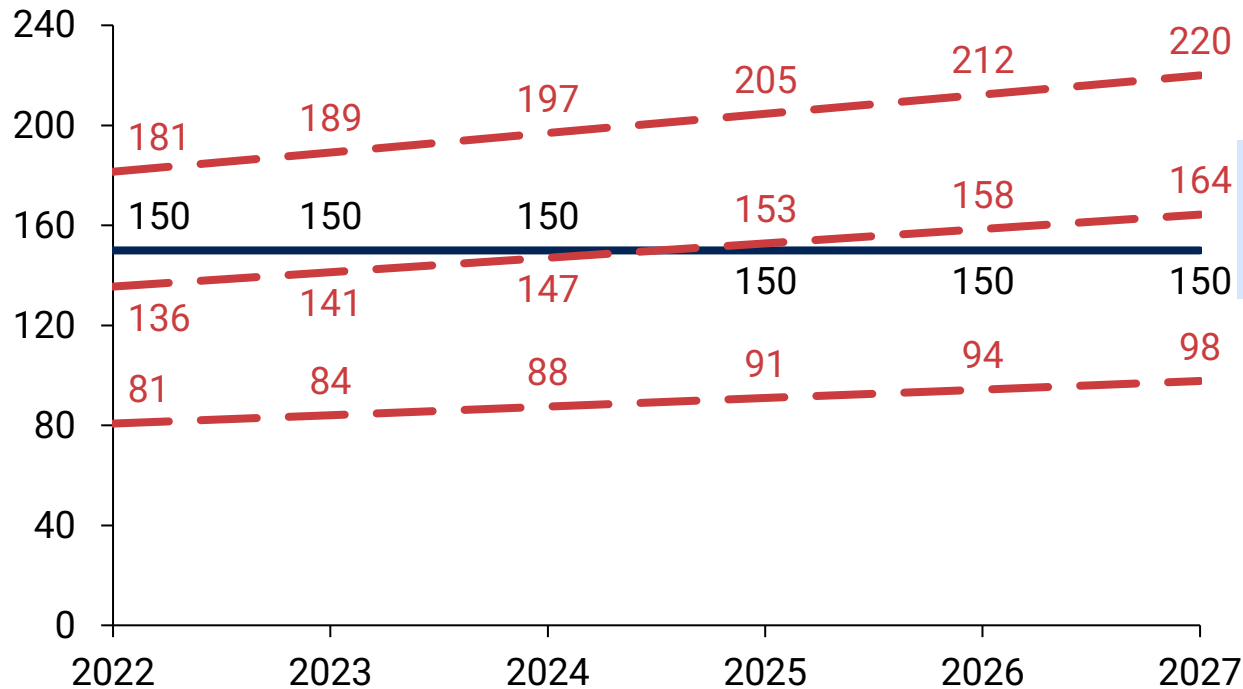
- 1 Yhteenveto
- 2 Selvityksen taustalla olevat ilmiöt sekä työkykytiimin vaikuttavuuden arviointikehys
- 3 Skenaariolaskelmat työkykytiimin toiminnan vaikuttavuudesta työllistämisessä
- 4 Mekanismit ja johtopäätökset vaikuttavuuspotentiaalin ulosmittaamiseksi**

Korkea skenaario: jos oletetaan työttömyyden kasvavan nykytasosta, tulisi vaikuttavuuden näkökulmasta vuonna 2027 työllistyä vähintään 16 asiakasta

Johtopäätöksen oletuksena on, että työkykytiimin resursointi kasvaisi pysyvästi kolmella htv:lla

Keusoten työkykytiimin "tuottavuuden kasvun" vaikutukset suhteessa pysyviin kustannuslisäyksiin eri skenaarioissa, 2022–2027

1 000 €

Merkittävä lisäys työllistymisissä

Vaikuttavuushyöty yhteensä '22-'27

304t €

Työllistymisiä vuonna 2027

22 asiakasta työllistyy

Hyötyneutraali lisäys työllistymisissä

+ - 0 €

16 asiakasta työllistyy

Maltillinen lisäys työllistymisissä

-364t €

10 asiakasta työllistyy

Huomiot:

- Kaikissa skenaarioissa oletetaan korkea työllisyyskkenaario, työkykytiimin kasvun olevan 3 htv suhteessa nykytasoon (= 11 htv yhteensä) ja 5% pitkäaikaistyöttömistä olevan työkykytiimin potentiaalisia asiakkaita
- Laskennassa oletetaan työllistymisten olevan 50% täysipäiväisiä työllistymisiä, 50% osa-aikaisia
- Vuonna 2021 yksi asiakas työllistyi täyspäiväisesti, yksi asiakas työllistyi osa-aikaisesti
- Laskelma ei ota huomioon muiden asiakkuuden päättymisten kautta syntyviä mahdollisia vaikuttavuushyötyjä, kuten asiakkaan päätyminen uudelleen koulutukseen tai paraneviin terveyshyötyihin

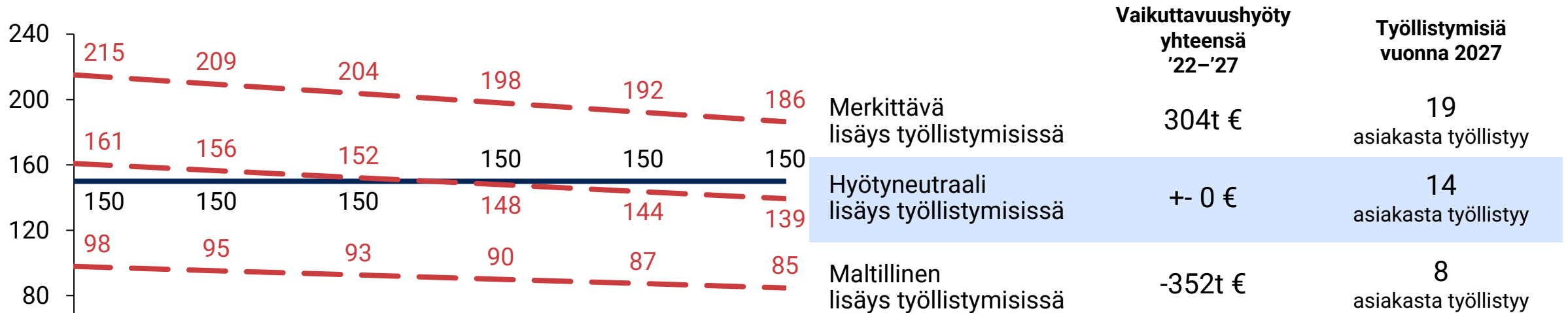
Kustannusvaikuttavuus tarkoittaa tässä tapauksessa "kuinka paljon työttömän maksamat verot ja hänen tulonsiirtonsa muuttuisivat vuodessa, jos hän olisi töissä työttömyyden sijaan?".

Matala skenaario: jos työttömyys laskisi, tulisi myös silloin noin vähintään 15 asiakkaan työllistyä vuonna 2027, jotta toiminta olisi kustannusvaikuttavaa

Johtopäätöksen oletuksena on, että työkykytiimin resursointi kasvaisi pysyvästi kolmella htv:lla

Keusoten työkykytiimin "tuottavuuden kasvun" vaikutukset suhteessa pysyviin kustannuslisäyksiin eri skenaarioissa, 2022–2027

1 000 €

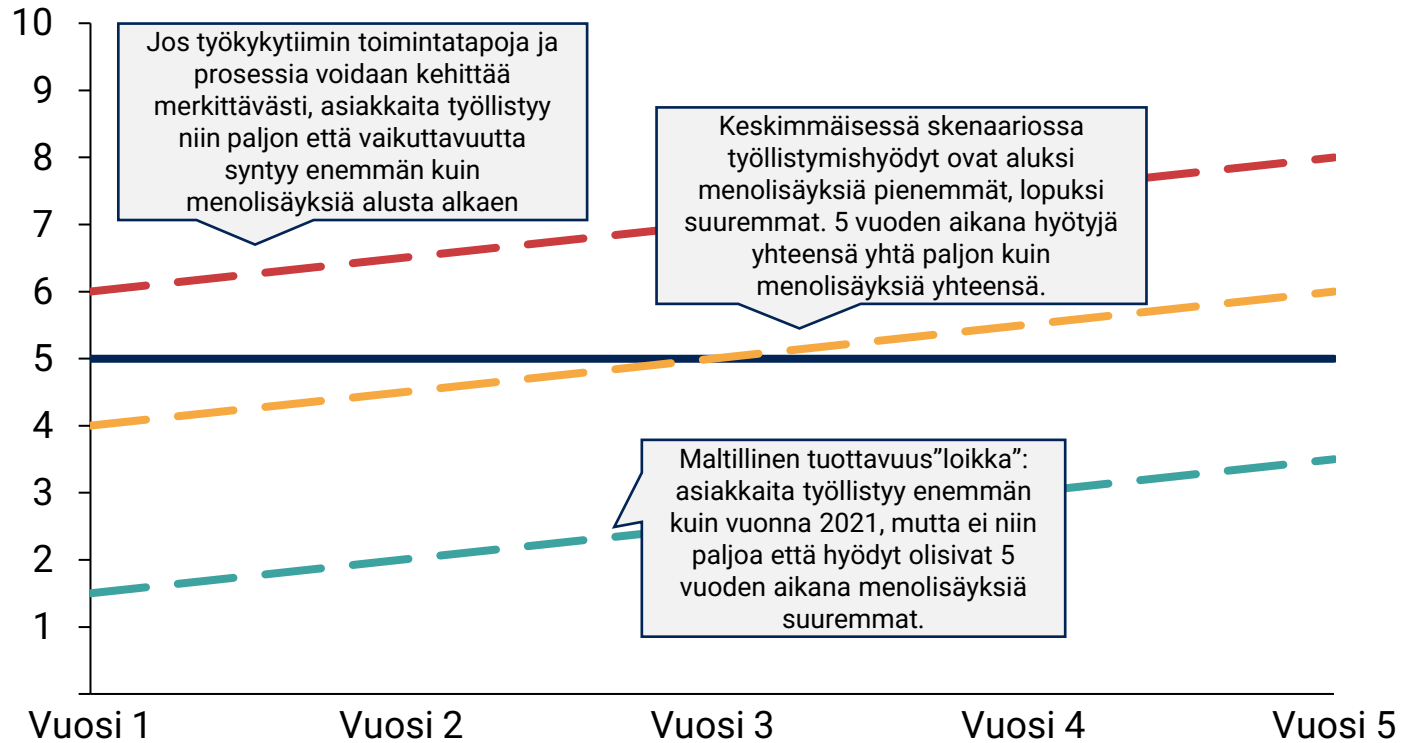

Huomiot:

- Kaikissa skenaarioissa oletetaan korkea työllisyyskkenaario, työkykytiimin kasvun olevan 3 htv suhteessa nykytasoon (= 11 htv yhteensä) ja 5% pitkäaikaistyöttömistä olevan työkykytiimin potentiaalisia asiakkaita
- Laskennassa oletetaan työllistymisten olevan 50% täysipäiväisiä työllistymisiä, 50% osa-aikaisia
- Vuonna 2021 yksi asiakas työllistyi täyspäiväisesti, yksi asiakas työllistyi osa-aikaisesti
- Laskelma ei ota huomioon muiden asiakkuuden päättymisten kautta syntyviä mahdollisia vaikuttavuushyötyjä, kuten asiakkaan päätyminen uudelleen koulutukseen tai paraneviin terveyshyötyihin

Kustannusvaikuttavuus tarkoittaa tässä tapauksessa "kuinka paljon työttömän maksamat verot ja hänen tulonsiirtonsa muuttuisivat vuodessa, jos hän olisi töissä työttömyyden sijaan?".

Esimerkki: osion laskelmien ideana on kuvata, kuinka paljon asiakkaita pitäisi työllistyä 5 vuoden kuluttua, jotta vaikuttavuutta syntyy

Kommentit

- Tämän osion laskelmissa oletetaan työllistymisen yksilötasoisien, yhteiskunnalle kohdistuvien hyötyjen olevan keskimäärin 10 000 €, jos oletetaan
 - täysipäiväisen työllistymisen hyötyjen olevan 12 500 € vuodessa,
 - osa-aikaisen työllistymisen 7 500 € vuodessa, ja
 - vuoden aikana työllistyvistä asiakkaista puolet työllistyy täysipäiväisesti, puolet osa-aikaisesti: $0,5 \times 12\,500 + 0,5 \times 7\,500 = 10\,000$.
- Laskelmissa oletetaan tiimin resurssoinnin kasvavan kolmella henkilötyövuodella pysyvästi vuodessa: tiimissä on jo tunnistettu tarve psykiatrisen sairaanhoitajan vakanssille. Lisäksi laskelmissa oletetaan palkattavan kaksi lisähenkilötyövuotta, jos tiimin kokoa kasvatettaisiin asiakasmäärien kasvaessa. Lisähenkilötyövuoden kustannukseksi oletetaan 50 000 €.
- Yksittäisenä vuonna työllistyvien määrät on johdettavissa jakamalla kokonaiskustannushyödyt yksilötason kustannushyödyllä: $186\,000 / 10\,000 = 19$ työllistyvää asiakasta.

Johtopäätökset ja toimenpidesuosituksset: työkykytiimin toiminnassa nähdään paljon kehittämis- ja vaikuttavuuspotentiaalia

Laskelmien perusteella työllistymisvaikutuksien lisäämiseksi työkykytiimin toiminta on erityisen vaikuttavaa, jos asiakkaita työllistyy vuonna 2027
~20 vuodessa

Jos oletetaan työkykytiimin kokonaisresurssin kasvavan kolmella henkilötyövuodella ja toiminta muuten nykyisen kaltaista:

Toiminta on vaikuttavuuden näkökulmasta "neutraalia" jos

~15 asiakasta

työllistyy vuoden aikana vuonna 2027.

Toiminta on vaikuttavuuden näkökulmasta erityisen vaikuttavaa jos

~20 asiakasta

työllistyy vuoden aikana vuonna 2027.

Johtopäätökset ja suositukset mekanismeiksi, joilla vaikuttavuushyötyjä voidaan alkaa saavuttaa, perustuvat laskelmien lisäksi asiantuntijahaastatteluiden näkemyksiin ja työpajasta kerättyihin syötteisiin

- Työkykytiimin resursoinnin kasvattamisen näkökulmasta pitää pohtia järkevä tasapaino: tiimin kasvattamiselle on havaittu tarve jo vakanssien näkökulmasta ja asiakasmäärät voivat nousta jatkossa – toisaalta mitä enemmän tiimin koko kasvaa, sitä enemmän vaikutuksia myös tulisi näkyä
- Toimintaa tulee johtaa tavoitteellisesti sekä määrätietoisesti ensimmäisen vuoden kokemusten ja asiantuntemuksen pohjalta. Tavoitteellisuuden tapoja voi olla monia, esimerkiksi asettamalla vähintään viitteellisiä tavoitteita työllistyneiden määrälle vuosittain. Toisaalta tavoitteidenasetannassa käytettävä, sillä potentiaalinen asiakasjoukko on todella heterogeeninen! Keskeinen ratkaistava kysymys on, mikä on realistinen taso minäkin vuonna
- Tuottavuuden kehittämiseksi nousi työpajasta useita konkreettisia ideoita, kuten moniammatillisen työtavan jatkokehitys, asiakkuuden prosessin määrittäminen yleisesti, asiakkaan suoran ohjautumisen edellytysten vahvistaminen jne
- On mahdollista, että työkykytiimin asiakkaiksi soveltuvia pitkäaikaistyöttömiä ei ole vielä palvelun piirissä – mm. tästä näkökulmasta on suositeltavaa jatkaa edelleen yhteistyön tiivistämistä verkostotoimijoiden kanssa

Työkykytiimin toiminta on vaikuttavaa yhteisön ja yksilön näkökulmasta monialaisen yhteistyön kautta

Asiantuntijat ovat kokeneet toiminnasta saatavan jo nyt paljon positiivisia vaikutuksia

Keusoten budjetti (~398 M€ vuonna 2022 ilman ESH:a) ja työkykytiimin toiminnan kustannuksien osuus, jos se olisi osa yhtymän budjettia:

Ydinkysymys: jos työkykytiimin toimintaan osoitetaan resursseja, mitä sillä "saadaan"? Mitä muuta voitaisiin saada?

Jos toimintaan ei osoiteta resursseja:

- Voidaan investoida ihan mihin tahansa muuhun toimintaan
- Ei synny niitä työllisyysvaikutuksia, mitä työkykytiimin monialaisella toiminnalla saataisiin
- Työkykytiimin toiminnan kustannukset ovat 1-2 promillea kuntayhtymän budjetista

Jos toimintaan osoitetaan resursseja:

Saadaan työllisyysvaikutuksia kahdesta eri näkökulmasta:

Kustannus-
vaikuttavuus

- Valtion kokemat hyödyt
- Hyvinvointialueen kokemat hyödyt
- Kuntien hyödyt

Inhimillinen
vaikuttavuus

- Yksilötason hyödyt

Työkykytiimiin tehty taloudellinen panostus näkyy kustannus- sekä inhimillisenä vaikuttavuutena:

Miten valtio hyötty työllisyyden kasvusta?

- Verokertymä, ja sitä myöten valtion tulopohja, vahvistuu
- Työllistymisetuuskien volyymi laskee

Miten hyvinvointialue hyötty työllisyyden kasvusta?

- Asiakasvirtaukset paranevat
- Mihinkään johtamattomat asiakasohjaukset vähenevät ja ehkäistään asiakkaiden jatkuvaa palveluihin palautumista
- Asiakkuudet lyhenevät esim. kuntouttavassa työtoiminnassa
- Asiakkaiden työllistyessä he myös siirtyvät työterveyshuollon piiriin

Miten kunta hyötty työllisyyden kasvusta?

- Kunnallisverokertymä kasvaa
- Työmarkkinatuen tarpeen vähentyessä kuntaosuudet vähenevät
- Alueen vetovoima yritysten näkökulmasta kasvaa

Mitä tarkoitetaan inhimillisellä vaikuttavuudella?

- Työkykytiimin asiakas saa monialaista tukea sekä myös apua palvelujen yhteensovittamiseen
- Asiakas tulee kuulluksi, ja hänen tarpeensa selvitetään henkilökohtaisesti ja syvällisesti
- Asiakkaan omistajuuden ja pystyvyyden tunne omasta työllistymisestä ja arjesta kasvaa
- Asiakas "pääsee eteenpäin" hänelle luontevalla tavalla: hän työllistyy, pääsee koulutukseen, eläkkeelle, ...
- Vaikutukset ovat myös ylisukupolvisia – tavoitteena katkaista vaikean työmarkkina-aseman "periytyminen"

KEUSOTE

Keski-Uudenmaan sote

Lähde: Keusoten työkykyhanke, Keusoten talousarvio 2022, asiantuntijahaastattelut

Haastattelujen perusteella työkykytiimin toiminnan erityispiirteiden ansiosta on havaittu vaikutuksia niin asiakkaiden, verkoston kuin yhteiskunnan näkökulmasta

Työkykytiimin toiminnan erityispiirteitä ovat pitkäaikaisen työttömyyden hoito, palvelun vapaaehtoisuus ja moniammatillisuus

- Työkykytiimin asiakkaina **pitkäaikaisesti työttömänä olleita, joiden tilanne ei ole ratkennut muissa palveluissa**
- **Palvelu perustuu vapaaehtoisuuteen**; asiakas itse asettaa tavoitteensa mm. työuran ja koulutuksen suhteen
- Työkykytiimi selvittää mitkä ovat **toiminta- ja työkyvyn yksilökohtaiset rajoitteet** ja mikä on jäljellä oleva työkä/-kyky
- Työkykytiimin **vahvuutena muihin työllistymisen toimenpiteisiin nähden moniammatillisuus**, jossa mukana mm. lääkäri ja kokemusasiantuntija
- Työkykytiimin työn laatutekijöitä ovat mm. asiakkaan kokonaisvaltaista huomioimista edistävät työn rakenteet, moniammatillinen tiimiote, todellisen asiakaslähtöisyyden mahdollistava riittävä resursointi, tarvelähtöisyys ja palvelujen räätälöinti

Toiminnan myötä on myös havaittu vaikutuksia toimija-ympäristössä

- **Asiakkaiden yleinen tilanne on muuttunut paremmaksi**: asiakas saa yhdestä paikasta työkykypalvelut yksilöllisesti ja asiakaslähtöisesti. Moniammatillinen ja kokonaisvaltainen arviointi on alkanut toteutua paremmin, ja asiakkaiden elämänhallinta ja toivo lisääntynyt. Hyvä palvelukokemus koetaan hyväksi, ja asiakkaat kokevat osallisuuden tunnetta omasta tilanteestaan
- **Verkosto on alkanut toimimaan yhdessä asiakkaan hyväksi**: Eri toimijat on saatu yhteiseen keskusteluun, eikä asiakkaan enää tarvitse toimia tiedon välittäjänä ammattilaisten välillä. Yhteistyötahot saavat laadukkaita työkyvynarviointeja; työkykytiimin tuottamaa tietoa hyödynnetään läheteiden, hakemusten ja palvelupäätöksenteon tukena.
- Vaikuttavat toimenpiteet käynnistyvät tällöin varhaisemmassa vaiheessa. Muihin palveluihin kohdennetaan harvemmin hakemuksia väärin tai virheellisin perustein
- **Yhteiskunnan näkökulmasta** on loistava kehityssuunta, että pitkäaikaistyöttömät osaavat hakeutua oikeaan palveluun, jolloin häiriökysyntä vähenee. Oikeaan palveluun ohjautumisen uskotaan todella vähentävän kustannuksia keskipitkällä aikavälillä

KEUSOTE

Keski-Uudenmaan sote Lähde: asiantuntijahaastattelut

Työkykytiimin toiminta on luonteeltaan hyvin erilaista kuin muiden työllisyyspalveluiden – on monia tapoja kehittää vaikuttavuuden osoittamista

Nykytilanteessa on tunnistettu jo joitain keskeisiä kehityskohteita vaikuttavuuden näkökulmasta

- Palvelun keskeneräisyys tulisi ottaa huomioon nykyistä paremmin vaikuttavuutta tarkasteltaessam mm. palautelomakkeiden kehittäminen ja palautekanavien määrittely ovat vielä jossain määrin kesken. Toisaalta kerättyä tietoa hyödynnetään jo laajasti toiminnan kehittämisestä verkostoille informointiin
- Kerättyä tietoa voitaisiin hyödyntää vielä nykyistäkin säännöllisemmin sillä tietoa kertyy jo paljon: esimerkiksi palautekyselyt asiakkaille ja verkostolle, arkipalautte, työexcelistä saatavilla ihan numeerista dataa
- Tiedon esille tuomisen kanavia voitaisiin kehittää: ideoita ovat mm. vapaamuotoinen kanava tiimin Teamsissa, viikottaiset palaverit, kehittämisspäivät, verkostoille tiedottaminen ja toiminnan hyötyjen osoittaminen, päivittäisjohtamisen taulu
- Tietoa tulisi hyödyntää palveluprosessien ja toiminnan kehittämisessä, mm. kun mietitään asiakkuuden pituuden tarkastelua ja lomakkeiden kehittämistä

Millä toimenpiteillä vaikuttavuuden osoittamista voitaisiin kehittää nykyisestä?

- Laatutiedon keräämiseen tulisi panostaa: voitaisiin tuoda esille nykyistä laajemmin onnistumistarinoita, jotka osoittavat tarinoiden muodossa asiakkaiden motivaatioissa tapahtuneita positiivisia muutoksia
- Määrällistä tietoa voitaisiin poiminnan näkökulmasta automatisoida suoraan APTJ-järjestelmästä
- Konsultaatioiden tulokset tulee nostaa tarkasteluun ja osaksi vaikuttavuuden todentamista. Myös nimettömät konsultaatiot tulisi systemaattisesti kirjata järjestelmään
- Työkykytiimin palvelupolkujen tuloksellisuutta tulisi voida tulevaisuudessa pystyä osoittamaan kustannusvaikuttavuuden näkökulmasta – miten palvelupolut pitäisi kuvata, jotta tämä on mahdollista?
- **Keskeinen kysymys on, miten osoitetaan rauhassa ja asiakaslähtöisesti tehdyn työn vaikuttavuus** suhteessa kustannusvaikutusten tarkasteluun

KEUSOTE

Keski-Uudenmaan sote Lähde: asiantuntijahaastattelut

Backup: Myös projektin aikaisessa työpajassa koottiin yhteen ajatuksia nykyisen toiminnan vahvuuksista sekä kehityskohteista

Tiivistetty kuvaus työpajan syötteistä ja keskusteluista

Nykyisen toiminnan vahvuudet

- **Nykyinen alkuselvittelymalli koetaan hyväksi**
- **Moniammatillista työtapaa ja sen tiivistämistä edelleen kaivataan** – tiimi pitäisi koota asiakaslähtöisesti, ja tiimien koostumusten pitäisi olla riittävän laajoja ja stabiileja. Moniammatillinen työote **kuitenkin koetaan nykyisen työtavan selkeäksi vahvuudeksi**
- **Kokemusasiantuntijoita voitaisiin hyödyntää vieläkin enemmän**
- **Yhteistyötä muiden olennaisten verkostotoimijoiden kanssa tulee kehittää entisestään**, erityisnostona yhteistyö mielenterveys- ja päihdepalvelujen kanssa

Nykyisen toiminnan tekemiset, jotka syytä lopettaa

- **Asiakkaiden turhista odotusajoista tulisi päästä eroon**, josta konkreettisenä esimerkkinä asiakkaiden yhteydenottopyynnöt joihin ei aina vastata ajoissa – voitaisiinko tämä huomioida työnjaossa jollain tavalla?
- Jos asiakas ei sitoudu asiakkuuteen tai käynneille, pitää tunnistaa tilanteet joissa **hoitoyritykset on syytä päättää tiimin toimesta oikea-aikaisesti** (eli ei liian aikaisin, toisaalta ei liian myöhään)
- Asiakkaan suunnitelman teossa tulisi nykyistä säännöllisemmin huomioida **verkostopalveluiden yksilötyöskentelyn resurssien rajallisuus**
- Yleisemmin työllisyyspalveluita koskien, koettiin että yksi merkittävä hukkatyön lähde kaikissa työllisyyspalveluissa osana asiakkaan arviointia ja asiakassuunnitelman laatimista on **huonosti pohjustetut B-lausunnot** – näistä tulisi päästä eroon

Uudet toimintatavat ja ideat

- Tiimiin tulisi palkata uutena kompetenssina **psykiatrinen sairaanhoitaja**
- **Työkykytiimin asiakkaan ison kuvan prosessikuvaus tulisi määrittää** niin asiakkaiden kuin ammattilaisten käyttöön
- **Palvelujaksoa voitaisiin edelleen tiivistää**, sillä tällä hetkellä asiakkuudet ovat melko pitkiä ja voivat tuntua asiakkaille melko raskailta
- **Pitkältä tuntuvat asiakkuudet johtuvat osittain muiden palvelujen vähäisyydestä**, joten muiden liitännäispalvelujen saatavuuden lisäämiseen tähtääviä kehitys- ja yhteistyötoimia kannattaa jatkaa
- Hankkeen sisällä tulisi luoda **päihderiippuvaisen asiakkaan hoitopolku**
- **Asiakkaalle tulisi mahdollistaa nykyistä paremmin suora ohjautuminen palveluun**, niin että hänellä valmiina olevat verkostopalvelut tulisivat asiakkaan mukana

KEUSOTE

Keski-Uudenmaan sote

Lähde: Projektin yhteydessä pidetty työpaja 9.3.2022

KEUSOTE
Keski-Uudenmaan sote